Peygamberimiz Çocuklara Nasıl Davranırdı?

Nuriye Çeleğen

NESİL

Peygamberimiz Çocuklara Nasıl Davranırdı?

Nuriye Çeleğen

Jenerik

Yayın Yönetmeni: Ali Erdoğan
Yayın Danışmanı: Metin Karabaşoğlu
Editör: Ömer Faruk Paksu
İç Tasarım: Ahmet Ay
Tashih: Ahmet Ay
Kapak Tasarımı: Kenan Bıyıklı
ISBN: 978-975-269-229-9

Sanayi Cad. Bilge Sk. No: 2 Yenibosna
34196 Bahçelievler - İSTANBUL
Tel: (0212) 551 3225
Faks: (0212) 551 2659
www.nesilyayinlari.com
nesil@nesilyayinlari.com

Dijital Medya Direktörü: Mahmut Güleç
Dijital Edisyon Editörü: Uğur Turan
Dijital Yayın Tarihi: Aralık 2011
Bu eserin e-kitap çevrimi **Nesil Digital** tarafından yapılmıştır.
www.nesildigital.com

Nuriye Çeleğen

Kahramanmaraş'ta dünyaya geldi. İlkokul, ortaokul ve liseyi Gaziantep ve Maraş'ta bitirdi. Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesinde master yaptı. Halen yazı çalışmalarına devam ediyor.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

- Hanımların Gözüyle Bediüzzaman
- Kadın Nasıl Mutlu Olur?
- Neden Örtünüyorum?
- Yürek Fısıltıları
- Said Nursinin Gözüyle Kadın
- Bediüzzamanca Bakışlar
- Alfya (Roman)
- Bir Ayrılık Bir Gurbet
- Peygamberimiz Kadınlara Nasıl Davranırdı?
- Peygamberimiz Çocuklara Nasıl Davranırdı?
- Peygamberimiz Nasıl Bir Babaydı?

Sevgi modeli

O, SEVGİ peygamberiydi.

Seven peygamberdi…

Seviyordu o...

Yaratılmış olan her şeyi...

Ama öncelikle, “çiçekler” dediği, anne ve babaların avucunda açan, güzel kokulu, öpülesi, sevilesi, evrenin en tatlı yaratıklarını, tomurcukları seviyordu.

Sevgiyi Rabbinden öğrenmişti o…

Severek eğitmişti Mevlası onu…

Ve ona demişti:

“Sen olmasaydın, bu evreni yaratmazdım!”

Sarıp sarmalamıştı Habibinin kalbini sevgisiyle…

Kullarına olan sevgisinden ona akıtmış, ümmet sevgisi yapmıştı. Onu sevdiği için yarattığı, ince ince süslediği, sanat eserlerini de sevdi Resulü…

Onları, O yaratmıştı çünkü… Sevilenin sevdikleri de seviliyordu. Yaptıkları da seviliyordu. Hepsi O’nu hatırlatıyordu ona…

Resul biliyordu, eğitimin temelinin “sevmek” olduğunu...

Ve ifade ediyordu:

“Vallahi seviyorum!”

Rabbi onu sevdi.

Sevginin eğitimdeki önemini ve örneğini onunla gösterdi.

Günümüzde en çok değişendir eğitim... Halbuki en az değişen olmalıdır.

Eğitim eskimez. Ancak deneme-yanılma yolu ile edinilen eğitimler eskir.

Çocuklarımızı “denek” olarak kullanmak istemeyiz. Hele de eğitiminde, asla!

Onun eğitimi Rabbi tarafından yapılmış. Tüm insanlığa kusursuz bir model olarak yetiştirilmiş. Onun çocuklara davranışı, Rabbimizin istediği şekildir...

Rabbimiz çocukla muhatap olsaydı, nasıl olurdu?

Allah, bir çocukla konuşsa, nasıl konuşurdu? Onu nasıl severdi?

İşte Resul bunu gösteriyor.

Peygamberin çocuklara her davranışı bu “nasıl”ların karşılığıdır.

Peygamberin çocuğa davranışını, Rabbimizin çocuğa davranışı olarak görmeliyiz.

Çiçeklerimizin solmaması için, onların yüzlerini eğitimin asıl kaynağına döndürmeliyiz.

Asıl eğitenin ellerine bırakmalıyız onları…

Eğitimin sahibi olan Rabbin, örnek çocuk olarak yetiştirdiği ve daha sonra örnek öğretmen olarak kullandığı zatın, çocuklara davranışlarının altında yatan,

ince, çocuk psikolojisini dikkatle izlemeliyiz.
Bunun yolu da, sergilenen davranışları bilmekten geçmektedir...
Bu çalışma, o yolu aralama gayretinde bir basamak olmaya çalıştı...

Nuriye ÇELEĞEN
Üsküdar-2006

Melekler oyuna katılır mı?

HASAN VE HÜSEYİN oynamaktaydılar.

Peygamberimiz (a.s.m.) de katıldı torunlarının oyununa…

Küçük çocukların oyunlarına katılırdı sık sık…

Torunlar kovalamaca oynuyorlardı.

O günkü oyunda Peygamberimiz bir tarafı tutuyordu. Hz. Hasan’a yakınlık gösteriyordu.

Onu, Hüseyin’i yakalamaya teşvik ediyordu.

Peygamberimizin her zamanki halinden farklı bir tutumdu bu... Oyunu izlemekte olan baba Hz. Ali’nin gözünden kaçmadı bu durum…

Küçük oğlunu yalnız hissetti.

Niçin dede büyük oğlu Hasan’ı tutmaktaydı?

Sormadan edemedi.

“Ey Allah’ın Resulü!” dedi. “Niçin Hasan’ı tutuyorsun? Halbuki Hüseyin daha küçüktür?”

Peygamberimiz, bu davranışının nedenini anlayamayan babayı, verdiği inanılmaz güzellikteki cevabıyla rahatlattı.

“Hüseyin’i de Cebrail tutuyor!”

Çocukların oyunlarına katılmakta nasıl bir güzellik var ki, Allah’ın rahmet nazarını kendine çekiyor.

Allah, öyle bir rahmet nazarıyla ve hoşnutlukla bakıyor ki, o oyunda Allah’ın Resulü ve Cebrail, çocukların kovalamaca heyecanında yer alıyor ve onlara eşlik ediyorlar…

Allah’ın çocukları sevme ve değer verme derecesine bakın ki, Habibini ve en büyük meleğini onlara oyun arkadaşı ediyor.

Evet, şu bir gerçek ki; çocukların oyunlarına melekler katılıyor. Bize de, o daireye girebilmek için, çocuklarla oynamak kalıyor...[1]

Secdede oyununu bozmadı

PEYGAMBERİMİZ, namaz kılıyordu.

Secdede çok uzun kaldı. Sahabiler merak etmişti. Acaba ne olmuştu? Yoksa vahiy mi gelmişti?

Bunu merak edenlerden birisi de Şeddad bin Had'dı. Acaba Peygamberine bir şey mi olmuştu?

Dayanamadı… Başını kaldırıp baktı.

Gördüğü ilginç geldi ona… Hasan ve Hüseyin, Peygamberimizin sırtına çıkmışlardı.

Peygamberimiz namazı bitirdi. Şeddad gibi, secdede niçin uzun kaldığını merak eden sahabilere, meraklarını giderici açıklamayı yaptı:

"Oğullarım sırtıma binmişti. Acele edip oyunlarını bozmak istemedim."

Bu davranış, Peygamberimizin sabrına ve torunlarına olan sevgisine verilebilir.

Hepsi de doğrudur… Fakat bir de çocuk psikolojisi vardır bu olayda… Bu bir derstir bizlere…

Her şeyin en güzel ve en doğru örneği Resulullah, Allah'a en yakın olduğu secde durumunda bile çocukların oyunlarını bozmayarak hal diliyle diyor ki:

"Çocukların oyunlarını bozmayınız. Onları hayal kırıklığına uğratıp, kalplerinin kırılmasına sebep olmayınız. Bu onların psikolojilerini bozar ve hayata karşı güçlerinin azalmasına sebep olur."

Ne acıdır ki, ümmetin çoğu "Erkeğe yakışmaz" veya "Büyüğe yakışmaz" diyerek çocuklarıyla oynamıyorlar.

Hiçbir şey anlamaz sandıkları çocuklarının uçsuz bucaksız yürek tarlalarını çiğneyip duruyorlar...[2]

Çiçeklere nasıl davranmalı?

O, ÇOCUKLARI çiçek olarak görüyordu.

Öpülen, sevilen, koklanan çiçekler...

Bu çiçeklerin kokusu için buyuruyordu:

“Çocuk, cennet kokusudur!”

Torunlarına “Reyhanlarım...” diyordu bu yüzden.

Reyhan, çok güzel koku veren, görünümü iç açıcı, ama bakımı ihtimam isteyen bir çiçektir. Boynunun bükülmesi an meselesidir.

Çiçekler, hırpalanmaya gelmezler.

Çiçekler, ihmali sevmezler.

Çiçekler, dikkat isterler.

Çiçekler, itina gerektirirler.

Çiçekler, bol sudan çok, sevgi isterler.

Çiçekler, konuşmak isterler.

Çiçekler, aydınlık ortam isterler.

Çiçekler, kalplerin kendilerine yönelmesini isterler.

Çiçekler, kendileri hakkında düşüncesi iyi olmayan insanları hissedip, onlardan rahatsız olurlar.

Onun için “çiçek” diyordu Peygamberimiz çocuklara.

O, çiçekleri büyütmekle vazifeli anne ve babalara, çiçekler için tavsiyede bulunuyordu:

“Çocuklarınıza iyi davranın, onları iyi terbiye edin.”

Küçükken iyi koklanmayan çiçekler, büyüdüklerinde çevrelerine hoş olmayan kokular yayarlar. Bu kokudan en çok rahatsız olan ve en çok bu kokuyu duyanlar da, bu çiçekleri zamanında iyi koklayamayan ebeveynleri olur.[3]

Elbisesinin içindeki ne idi?

SAHABİLERDEN BİRİ, bir gece, Peygamberimizin yanına gitmişti.

Peygamberimizi görünce şaşırdı ve çok üzüldü.

Allah'ın Habibinin karnında büyük bir şişlik vardı.

Ya Rabbi, bu ne olabilirdi?

Çok geçmeden Peygamberimizin karnında kıpırtılar olmaya başladı. Elbisesinin altında bir şeyler hareket ediyordu. Sahabinin merakı ve üzüntüsü iyice arttı.

Acaba ne idi?

Sevgili Peygamberine bir şey mi olmuştu yoksa? Endişeli bakışlarla bekledi.

Çok geçmeden elbise açıldı. İçinden Sevgililer Sevgilisinin reyhanları çıktı.

Peygamberimiz, torunlarını kucağına oturtarak şaşkınlık içindeki sahabiye baktı:

"Bunlar benim reyhanlarım, bunlar benim oğullarım, kızımın oğulları!" dedi.

Sonra:

"Ey Allah'ım!" diyerek yaratana yöneldi. Sevgi, dua olup aktı Sevgilinin kapısına… Bir Sevgiliye, bir Sevgili, sevdiklerini sevmesi için yakardı:

"Ben onları seviyorum. Senin de onları ve onları sevenleri sevmeni diliyorum!"

Peygamberimiz, fiziksel temasın çocuk ruhundaki inanılmaz olumlu etkilerini ve onları sakinleştirici özelliğini biliyor, onlarla olan ilişkilerinde olabildiğince yakın oluyor, onları da kendisine yakın ediyordu...[4]

Ne zaman indirecek?

İSMİ ÜMAME'YDİ…

Peygamberimizin büyük kızı Zeynep'in kızıydı. Peygamberimiz onu çok sever, omzuna alır, gezdirirdi.

Peygamberimiz bir gün, Ümame omzundayken mescide geldi. Sahabiler, Peygamberimizin omzundan çocuğu indirmesini beklediler. Fakat bekledikleri olmadı.

Peygamberimiz çocuğu omzundan indirmeden mihraba geçti.

Sahabiler dikkatlice izlemeye devam etti.

Acaba küçük kızı ne zaman omzundan indirecekti?

Namaza başlamadan önce omzundan çocuğu indireceğini sandılar. Fakat yine düşündükleri gibi olmadı.

Resulullah (a.s.m.), Ümame omzunda namaza başladı. Secdeye gittiğinde çocuğu indiriyor, kalktığı zaman tekrar omzuna alıyordu.

Sevgili Habip, en sevdiğinin yanına, en sevdiğiyle gidiyordu.

Bizler nedense çocukları yanı başımızda ağlatarak namaz kılarız. Ya da çocukla en güzel anımızda onu bırakıp, "Namaza gidiyorum!" deriz. Namaza onunla birlikte gitmeyiz.

Çocuğun minik dünyasına namazı, anne ve baba ile bağlantının koptuğu, ya da ses çıkarılmadan beklenmesi gereken sıkıcı bir an gibi işleriz.

Çocuğun namaz kılarken yanımıza yaklaşmasını engelleriz. Bize tutunmak isteyen çocuğu uzaklaştırırız. Ağlayan çocuğu görmezden geliriz.

Ne acıdır ki, Habibin, omzunda çocukla namaz kıldığını bilmeden, o küçük yavruların namazla arasını açarak namaz kılarız...[5]

Peygamberlik mührüyle oynadı

EME BİNTİ HALİD, küçük bir kızdı…

Habeşistan hicretinden yeni dönmüşlerdi.

Babası, onu alıp Peygamberimizin yanına getirdi. Peygamberimiz bu küçük kızla çok ilgilendi.

Peygamberimiz Eme'yi "sene, sene" diyerek sevdi.

"Sene" Habeşçede "güzel" anlamına geliyordu.

Eme, sarı renkli bir elbise giymişti. Peygamberimiz elbisesi ile ve elbisenin rengiyle ilgilendi. Elbisesinin renginin ne güzel olduğunu söyledi Eme'ye…

Peygamberin bu ilgisi Eme'nin çok hoşuna gitti. Kendisi ile yakın bir ilişki kuran Peygamberimizi çok sevmiş ve ona ısınmıştı.

Yanında oynamaya başladı.

Eme bir ara Peygamberimizin arkasına geçti ve açık sırtındaki peygamberlik mührünü gördü.

Eme'nin ilgisini çekti mühür. Değişik ve farklı bir şeydi bu, küçük kız için. Onunla oynamaya başladı.

Eme'nin babası, kızının ne yaptığını fark ettiğinde, onun böyle kutsal bir şeyle oynamasına kızdı.

Resulullah'ı bu kadar rahatsız etmek de olmazdı.

Çocukları çok seven ve onlara kızılmasına, azarlanmasına karşı çıkan Sevgili Peygamberimiz, Eme'nin babasının tepkisini beğenmedi. Küçük kızın bu derece yakın davranmasına cesaret veren kendisiydi çünkü.

Eme'yi rahatsız etmemeliydi babası.

O bir çocuktu.

Eme'nin babasına bu gerçeği hatırlattı Peygamberimiz:

"Bırak çocuğu..."

Daha sonra Peygamberimiz, Eme'nin elbisesi için dedi:

"Üzerinde eskit, üzerinde eskit, üzerinde eskit..."

Peygamber duası alan Eme uzun yaşadı. Uzun yıllar da konuşuldu sarı elbisesi…

Peygamberimiz çocuğu "güzel, güzel" diye seviyordu. Hem de onun daha iyi algılayacağı dilden güzel kelimesini tercih ediyordu, Eme, Habeşistan'dan yeni geldiği için…

Peygamberin "güzel, güzel" diye sevdiği çocukları, her nedense, nazar olmasın düşüncesi ile "çirkin, çirkin" diye sevmeyi âdet edinmişiz.

Mecaz anlamda söylediğimiz bu kelimenin, çocuğun dünyasında gerçek olarak algılanıp, onda ilk "kompleks yaralarını" açtığımızın, onun öz güven duygusuna

ilk saldırıyı yaptığımızın farkında bile olmadan…

Sevgi sözcüğü sandığımız o çirkin kelimeyi tekrarlar dururuz.

“Çirkin, çirkin!”[6]

Küçük kızı evine götürdü

AKŞAM VAKTİYDİ.

Gündüzün yakıcı sıcağı, yerini serin rüzgârlara bırakmıştı. Küçük bir kız çocuğu ağlıyordu, Medine’nin akşama bürünmüş alaca karanlıklı yollarında…

Korkuyla burkulan yüreğinden, yalnızlığın damlaları düştü küçük avuçlarına.

Ağlayan küçük çocuğu gördü Peygamberimiz. Şefkat dünyasına küçük yavrunun acısı düştü. Hemen yanına gitti. Merhametle kuşatıp, sevgiyle saran bakışlarıyla sordu:

“Niçin ağlıyorsun yavrum?”

Çocuk ağlama sebebini anlattı:

“Ev sahibim bana un almam için iki gümüş vermişti, kaybettim!”

Belli ki küçük kız hizmetçiydi.

Kaybettiği paralardan dolayı kendisine kızılacağını veya dövüleceğini sanmakta, eve gitmeye korktuğu için de ağlamaktaydı.

Peygamberimizin o gün, on gümüş parası vardı. Bunlardan dördü ile sabah kendisine bir gömlek satın almıştı. Tam evine gelmişti ki, bir fakir kapıda gömleğini beğenip istemişti. Peygamberimiz de yeni aldığı gömleği o fakire vermişti. Geri dönüp, dört gümüşe kendisine bir gömlek daha almıştı.

Düşündü, geride iki gümüşü daha vardı. Kızın kaybettiği kadardı hem de…

Küçük kıza:

“Ağlama yavrum!” diyerek iki gümüşü yalnızlığın soğukluğu hissedilen küçük avucuna koydu.

Çocuğun ağlaması yine durmamıştı. Bu defada geç kaldığı için eve gitmeye korkuyor, dövülme endişesi yaşıyordu.

Çocuğun halini anlayan Peygamberimiz, küçük kızın elinden tuttu ve onu evine götürdü.

Kapıda ev sahibine selam verdi.

Kapı açılmıyordu.

Selamını tekrarladı.

Kapı ancak üçüncü selamdan sonra açılmıştı.

Peygamberimiz ev sahibine sordu:

“Selamımı duymadınız mı?”

Ev sahibi dedi:

“Duyduk, ama selamınızın artması ve sesinizi daha çok duymak için açmadık.”

Ev sahipleri akşamüstü kapılarında Peygamberi görünce şaşırmışlardı. Bu ne büyük mutluluktu! Bu ne büyük bir sevinçti!

Sevinçten şaşkın ev sahibine, Peygamberimiz çocuğu göstererek buyurdu:

“Geç kaldığı için korkuyor. Sakın onu dövmeyin!”

Ev sahibi, sevincin verdiği şaşkınlığı üzerinden atarak karşılık verdi Sevgili Peygamberine:

“Ey Allah’ın Resulü, evimizi şereflendirmenize vesile olan bu kızı, şahit olun ki, azat ediyorum.”

Peygamberimiz o kadar sevindi ki, ellerini açtı, Allah’a şükretti:

“Ya Rab, verdiğin bu on gümüş ne bereketliymiş! Hem beni ve bir yoksulu giydirdin, hem de bir esiri hürriyetine kavuşturdun...”[7]

Çocukların elini bırakmazdı

PEYGAMBER (a.s.m.) bir yerde görülmeye görsün, çocuklar hemen etrafını sararlardı.

Sevgilinin Habibi, onlara o derece yakın ilgi gösterirdi ki, yanından ayrılmak istemezlerdi. O da her birinin ayrı ayrı halini, hatırını sorar, konuşur ve şakalaşırdı.

Peygamberimiz, çocuklara o kadar yakın davranırdı ki, bu yakın ilgi çocukları da ona yakın ederdi.

Çocuklar, ona ne denli yakın olduklarını davranışlarıyla gösterirlerdi. Onun ellerini tutarlardı.

Ellerinden tutulan bir peygamberdi o.

Çocukların ellerinden tuttuğu bir peygamberdi.

Bir arkadaş gibi el ele…

Peygamberimiz, bir çocuk elinden tutunca, o bırakıncaya kadar elini çekmezdi.

Yani sevgi bağını kesmezdi. Yani "Seni istemiyorum!" mesajını vermezdi ona, elini ilk bırakan olarak.

Elini bırakan taraf, çocuk olurdu mutlaka.

Ne derece incelik…

Çocuk için ne derece önemli bir sevgi inceliği.

Çoğu zaman farkında olamayız, çocukların ne derece ince ve nazik yaratılmış olduklarının.

"Çocuktur, anlamaz!" deyip, kırdığımız o küçük gönüllere, kalp kırmayı öğretiriz. Bizleri kırmayı öğretiriz...

Kırılan kalp, "kalp kıran" olacaktır bir gün.

Bırakılmayan ellerse, şüphesiz, kimsenin ellerini bırakmayacaklar, kimsenin gönlünü yıkmayacaklardır...[8]

Çocuklar için minberden indi

PEYGAMBERİMİZİN mescitteki minberi yeni yapılmıştı. Peygamberimiz, üç basamaklı minbere çıkmış hutbe okuyordu.

Hz. Hasan ve Hüseyin yeni yürümeye başlamışlardı. Birden mescide geldiler.

Üzerlerinde kırmızı gömlek vardı.

Gömlekler boylarından uzundu. Yürürken gömleklerinin uçlarına basıyor, yürümekte güçlük çekiyorlardı.

Dedelerine doğru düşe kalka geliyorlardı.

Peygamberimiz onların bu hallerine dayanamadı.

Bulunduğu yerden indi.

Yürümekte güçlük çeken torunlarını kucakladı. İkisiyle birlikte minbere çıktı ve dedi ki:

"Allah, 'Mallarınız ve çocuklarınız fitnedir!' buyurmakla doğru söylemiştir.

"Bu çocukların gömleklerine basarak yürüdüklerini görünce dayanamadım. Konuşmayı kesip, onları kucağıma almak zorunda kaldım."

Peygamberimiz, tüm çocukları olduğu gibi, torunlarını da çok seviyordu.

Çocukları üzecek veya çocukları rahatsız edecek olan en küçük olaylar da bile, bizlerin daha büyük gördüğü meseleleri bırakıyor, onlarla ilgileniyordu.

Çünkü Peygamberimiz için en önemli meselelerden birisiydi çocuklar...[9]

Oyun sırasındaki vahiy

PEYGAMBERİMİZ, arkadaşı Hz. Ebu Bekir'in evindeydi.

Hz. Aişe çocuktu. Oyun oynamaktaydı.

Peygamberimize vahiy gelmişti.

Aişe oynadığı sırada, nazil olan ayeti işitti.

Oyununa devam etti.

Oynarken ayeti de ezberlemişti.

Ayet, Kamer Suresi'ndendi:

"Evet, kıyamet zamanı onların vaat edilmiş vakitlerdir, fakat bu kıyamet zamanı ne kadar da hoşa gitmeyen ve acı bir şeydir."

En büyük dikkatsizliklerimizden birisidir bu... Oyun anında işitmez, görmez, anlamaz sanırız onları…

Halbuki çocukların alıcılarının en çok açık olduğu andır oyun anları…

Yapmalarını istediğimiz şeyleri, o anlarında söyleyebiliriz.

Onların hemen kabullenmelerini ve farkına varmadan şartlanmalarını sağlar, oyun anları.

Fakat bu çok önemli anları biz, "Oyundadır, duymaz!" diyerek, çocukların duymaması gereken konuları onların belleklerine işleyerek geçiririz.

Onun dilinden dökülen ayetleri, oyun anında, hemen ezberlemekle, çocuğun oyun anında ne kadar net algıladığının örneğini veriyordu küçük Aişe, Peygamberinin yanında...

Sizleri seviyorum

PEYGAMBERİMİZ, çocuklara olan duygularını sık sık ifade ederdi:

“Sizleri seviyorum!”

O merhamet deryası bununla da yetinmez ve eklerdi:

“Vallahi sizi çok seviyorum!”

Peygamberimiz yemin ederdi çocuklara, onları sevdiğine dair. Çocukları sevmeyen yok gibidir. Onları herkes sever.

Fakat bu çok sevilen varlıklar, çoğu zaman sevildiklerine, ya da çok sevildiklerine inanamazlar.

Çocuklara sık sık söylememiz gereken sevgi sözcüklerini söylemeyi hep ihmal ederiz nedense. “Çocuğumuzdur zaten, seviyoruz!” diye düşünürüz.

Halbuki çocukların en çok inanmadıkları konu, sevildikleri konusudur. Ya da sevildiklerini tam ve yeterince hissetmemeleridir.

Peygamberimizin yaptığı en önemli davranış, çocukların bu psikolojisine uygun hareket etmektir.

Çocukların sevgiye ne kadar muhtaç olduklarını ve sevildiklerini duymaya ihtiyaç hissettiklerini; bu konudaki şüphelerinin, o sihirli iki kelimeyle giderilmesi gerektiğini vurguluyordu Peygamberimiz.

O, Allah’ın Sevgilisi, küçüklerin ihtiyaç hissettikleri sevgiyi, bol bol dağıtıyordu onlara… “Vallahi sizleri çok seviyorum!”

O Sevgili, Medine sokaklarında gördüğü çocukların ellerini tutup, diyordu:

“Sizi çok seviyorum!”

Peşinden de yemin ile ilave ediyordu:

“Vallahi sizi çok seviyorum!”[10]

Kaybolan torunlar

HZ. HASAN VE HÜSEYİN çok küçüktüler.

Bir gün, bu sevgili çocukların kayıp oldukları haberi ulaştı Peygamberimize. Peygamberimiz başta olmak üzere herkes onları aramaya çıktı.

Sonunda, Selman-ı Farisî Hazretleri, onları Medine yakınlarında bir dağın eteğinde buldu.Küçük Hasan ve Hüseyin korku içinde birbirlerine sarılmışlardı. Kıpırdamadan öylece duruyorlardı.

Az ötelerinde başını kendilerine doğru uzatmış yılana dehşetle bakıyorlardı. Yılan, dilini çıkartmış, tıslıyordu.

Selman-ı Farisî Hazretleri hemen Peygamberimize seslendi. Peygamberimiz, hızla yılanın üzerine doğru seğirtti.

Allah Resulünü tanıyan yılan bir yerlere akıp gitti. Peygamberimiz hemen reyhanlarına yöneldi. Elini çocukların yüzlerine sürerek, onların korkusunu giderici sözler söyledi:

“Anam babamsınız. Allah katında ne kadar değerlisiniz!”

Çocukların korkusu yatışınca, her birini bir omzuna aldı, Medine’ye doğru yürümeye başladı.

Peygamberimiz, kendi hataları ile evden uzaklaşıp kaybolan çocuklara “Burada işiniz ne?” diye çıkışmadı. Onlara kızmadı.

Onlar zaten yeteri kadar korkmuşlardı. Onların korkmuş hallerine ikinci bir korku ilave etmedi. Korkan çocukları, evvela fiziksel temasla sakinleştirip, sonra sevgi sözcükleriyle teskin etti. Zaten çocuklar yanlışları bile bile yapmazlar.

Yaptıklarını doğru sandıkları için yapıp, yanlışı yaptıktan sonra öğrenirler. Onların hatalarına kızgınlık göstermek, çocukların davranışlarını çözümleme fırsatını giderir.

Çocuk kendini savunmaya geçerken hatayı göremez, yanlışını kavrayamaz.

Bu da olumsuz davranışların tekrarına sebep olur...[11]

Baban şehit oldu

UHUD, MÜSLÜMANLAR için hüzünlü ve acılı bir savaş olmuştu.

Bu savaşta Peygamberimiz de yaralanmıştı.

Savaş sonrasıydı…

Vakit akşamdı.

Esrarlı ve çekici çöl loşluğunda, bir çocuk telaşla sağa sola koşturuyordu. Minik kalbindeki panik, gözlerinden dışarı fırlıyordu. Küçük çocuk babasını aramaktaydı.

Bulamamıştı…

Umutları çölleşti birden.

Tüm çabalarına rağmen onu bulamayınca rahmet kapısına koştu. Peygamberine sordu:

“Babam nerede?”

Peygamberimiz, içi çocuğun duyacağı acıyla dolu, doğruyu söyledi ona.

“Baban şehit oldu yavrum!”

Küçük çocuk, duyduğu haberin sarsıntısıyla ağlamaya başladı. Masum yanaklarının dolusunca akan gözyaşları, boynuna iniyor, gömleğinin açık yakasında kayboluyordu. Şiddetli bir baba özlemi yakıyordu içini. Onu bir daha görmemek! Kucağına tırmanmamak! Korktuğunda, koşup ona sarılamamak!

Yetimlik acısı düştü minik kalbine...

Peygamberimiz, acılı çocuğun başına elini koyup, sordu:

“Ey sevimli çocuk! Ne diye ağlayıp duruyorsun? Sus, ağlama! İster misin ben baban olayım, Ayşe de annen olsun?”

Küçük çocuğa, anne ve baba şefkatini verecek bir başka yer gösteriyordu Resulullah (a.s.m.). Ona bir başka dayanak sunuyor, aynı zamanda, ölüm karşısında küçük çocuklara, ölenler hakkında vermemiz gereken cevabı da öğretiyordu.

Çocukları kandırmak, gereksiz beklentilere girdirmemek…

“Yolculuğa çıktı”, “Yakında gelecek.”

Bu tarz ifadeler ile onları umutsuz ve kırgın bir beklentiye sokmak yerine, “Cennete gitti” diyordu Peygamberimiz (a.s.m.).

Böylece çocukların bakış açılarını ve hayal dünyasını, manevî boyuta çekmiş oluyordu.

Onları hayata küstürmek yerine, yeni bir hayatla umutlandırıyordu...

Küçük çocuk bu teklif karşısında zaten tüm acılarını, endişelerini unuttu. Yetimlik duygusu da gitti birden içinden. Kendisine şefkatle yönelen Peygamberine dedi:

“Anam, babam sana feda olsun ya Resulallah! İsterim elbet.”

Peygamberimiz, tüm acılarını unutup yaşları dinen, umutla içi gülen gözlere bakarak sordu:

“Adın ne?”

“Büceyr” dedi küçük çocuk.

Bunun üzerine sevgiyle kendisine yönelen küçüğe, şefkatle bakıp dedi:

“Hayır! Sen Beşir’sin.”

Yeni bir anne ve baba, yeni bir hayat müjdeleyen Sevgili Peygamber, adını da “müjde” olarak değiştirmişti küçüğün.

Küçük Beşir’in başına koymuştu Sevgili Peygamber ellerini. Sevgili Peygamberin elleriyle kendisinde yaptığı değişikliği, Beşir yıllar sonra şöyle anlatacaktı:

“Resulullah’ın elinin değdiği yerlerdeki saçlarım siyah kaldı. Diğer taraftaki saçlarım beyazladı. Dilimde pelteklik vardı, pelterkliğim de o andan itibaren geçti, gitti.”[12]

Kızını nasıl öldürmüştü?

İSLAM’DAN ÖNCE, kız çocuklarını öldürmek Arap toplumunun âdetiydi.

Kız, evlilik yaşına yaklaşırken babası tarafından öldürülürdü.

Bir gün Peygamberimiz, arkadaşlarıyla otururken içlerinden bir tanesi üzüntüyle eski yaptıklarını hatırladı. Müslüman olmadan önce, kız çocuğunu nasıl öldürdüğünü anlatmaya başladı:

“Ey Allah’ın Resulü! Ben de kendi elimle kız çocuklarımı gömmüştüm. Bunlardan birisini hiç unutamıyorum!” dedi.

Hüzünlü yüzüne iç acısı gözyaşları düştü.

“Kızım tam gelişme çağına yaklaşmıştı” diye devam etti. “Çarpıcı bir hal alınca, onun elinden tuttum, götürdüm. Çölde bir kör kuyunun başına geldiğimiz zaman kuyunun içinde bir şeye bakıyormuş gibi eğildim. O da eğildi...”

Peygamberimizin mübarek yanaklarından iç yangını akmaya başladı. Adam devam etti:

“Sonra aniden kızıma bir tekme indirerek, onu kuyuya attım. Kenara tutunmaya çalıştı, ama parmakları kaydı. Beni çağırarak düşmeye başladı. ‘Babacığım, babacığım!’”

Peygamberimiz başını eğerek hıçkırmaya başladı...

Sanki küçük kızın “Babacığım!” sesi kulaklarında yankılandı. Umutsuz çırpınışını yüreğinde duydu. Hayata tutunmak için kuyuya tutunmaya çalışan minik elleri dizlerinde hissetti.

Cahiliye devrinin kara bahtlı kız çocuklarına ağladı.

Cehalete ağladı.

Merhametsizliğe ağladı.

Gönül kuraklığına ağladı.

Öyle ağladı ki…

Peygamberimizi daha fazla üzmemesi için adamı ağzından tutarak dışarı çıkardılar.[13]

Çocuklar karşıladı

MEDİNE’YE HİCRETİN ilk anlarıydı.

Bu ilk anlara çocuklar da şahitlik yaptı. Bu anların coşkusunu onlar da yaşadı...

Pek çok kız çocuğu şehirlerine gelen bu şerefli misafiri coşkuyla karşıladı. Başlarına konan bu eşsiz bahtiyarlığı, şarkılarıyla dile getirdiler.

“Dolunay doğdu, Veda Tepeleri’nden...”

Peygamberimiz sevinç şarkıları söyleyen bu kız çocuklarının yanlarından geçerken sordu:

“Beni seviyor musunuz?”

Küçük kızlar, şarkılarını kesip coşkuyla cevap verdiler.

“Evet!”

Peygamberimiz de onlara karşılık verdi.

Üç defa dedi:

“Ben de sizleri seviyorum!”

Herkesi çok seven Peygamberimiz, çocukları da çok seviyordu.

Göz ardı ettiğimiz bir gerçeği de bize ders veriyordu.

Çocuklara “Beni seviyor musun?” sorusunu sık sık sorarız da, o masumlara “Ben de seni seviyorum” demeyi ihmal ederiz.

O, ihmal etmiyordu. Bunun çocuklar için ne denli önemli olduğunun farkındaydı. Sevmekten de, sevdiğini söylemekten de çekinmiyordu.

Medine’ye ilk girişinde de Peygamberimizi çocuklar karşıladı şarkılarıyla ve coşkularıyla… Mekke’ye tekrar dönüşünde de...

Peygamberimiz bu çocuklardan birini devesinin önüne, diğerini arkasına bindirerek girdi Mekke’ye...[14]

Üzgün çocuk

BİR BAYRAM sabahı idi...

Peygamberimiz bir sokaktan geçerken, çocukların gülüp oynadıklarını gördü. Fakat içlerinden bir çocuk, bir kenarda oturuyordu.

Diğer çocuklar gibi gülüp oynamadığı gibi, oyuna da katılmıyordu.

Şefkat pınarı gözleri, bir kenarda oturmuş, boynu bükük, mahzun duran çocuğu hemen fark etti.

Çocuk eski ve kirli elbiseler giymişti. Mutsuzdu, çok mutsuzdu…

Peygamberimizin hassas yüreği burkuldu. Çocuğa yaklaşıp yumuşak bir sesle sordu:

“Sen niçin oynamıyorsun oğlum?”

Peygamberimizin sesinden akan sevgi ve şefkatle çözüldü çocuk.

“Benim babam şehit oldu!” dedi, huzur akıtan benzersiz gözlere bakarak…

“Annem de evlendi. Üvey babam beni evinde istemiyor!”

Sevgililer Sevgilisi, çocuğun üzgün, masum yüzünü, avuçlarının içine aldı ve sordu:

“Benim baban, Aişe’nin annen, Hasan ve Hüseyin’in de kardeşlerin olmasını ister misin?”

Çocuk, o eşsiz bahtiyarlığa erişenlerden olup, onun mübarek boynuna atıldı.

Peygamberimiz, onu minik ellerinden tutup evine götürdü...

Onu yedirdi, içirdi ve giydirdi.

Morali düzelen, neşesi yerine gelen çocuk, sevinçle arkadaşlarının yanına döndü.

Çocuklar hayretle sordular:

“Sana ne oldu?”

Küçük çocuk, olanları bir nefeste arkadaşlarına anlattı. Artık bir babası, annesi ve kardeşleri vardı!

Çocuklar imrenerek baktılar arkadaşlarına.

Dediler:

“Keşke bizim babamız da şehit olsaydı da, biz de Peygambere evlat olsaydık...”[15]

Misafir var

PEYGAMBERİMİZ bir gün, eşlerinden Ümmü Seleme’ye dedi:

“İçeriye kimseyi alma!”

Çok önemli bir konuğu vardı Peygamberimizin.

Odaya kimsenin girmemesi gerekiyordu.

Ümmü Seleme kapının önünde bekliyor, içeriye kimseyi almıyordu.

Bu sırada torunlarından Hz. Hüseyin geldi. Ümmü Seleme’nin yumuşak ikazına rağmen bir fırsatını bulup içeri girdi. Koşup dedesinin kucağına sıçradı.

Peygamberimiz, “Misafir var” diye küçük torunu ile ilgilenmemezlik etmedi.

Küçük Hüseyin’e sevgiyle, şefkatle sarılıp öptü.

Onu mübarek omzuna aldı.

Misafir hüzünle sordu:

“Onu çok mu seviyorsun?”

Peygamberimiz, “Evet!” dedi.

Misafir, bu değerli çocuğun gelecekte yaşayacağı üzüntülerden ve acı sonundan haber verdi ona...

Peygamberimiz çocuğu omzundan indirip bağrına bastı.

“Bize ne kadar acı gelse de O’ndan gelen her şey hayırlıdır. Yeri başımızın üstüdür!” dedi.

Peygamberimizin misafiri Cebrail’di...[16]

İlk suyu kime verdi?

PEYGAMBERİMİZ, Hz. Fatıma'nın evinde misafirdi.

Hz. Hasan uyandı ve su istedi. Hz. Fatıma'dan önce davranan Peygamberimiz, çocuğa suyu vereceği anda küçük Hüseyin de uyandı. O da su istedi.

Peygamberimiz suyu önce Hz. Hasan'a verdi.

Bu durum, anne Hz. Fatıma'nın dikkatini çekti. Mübarek babası, iki çocuğu da su istediği halde, acaba suyu neden önce Hasan'a vermişti?

Büyük olduğu için mi? Yoksa Hasan'ı daha çok sevdiği için mi? Veya daha başka bir sebebi mi vardı?

Anne Fatıma, babasına sordu:

"Ey mübarek babam, Hasan'ı daha mı çok seviyorsunuz?"

Peygamberimiz buyurdu:

"Hayır, suyu önce o istemişti."

Çocuklara eşit davranmanın örneğini veriyordu Peygamberimiz...

Oysa biz farklı düşünürüz hep:

"Su küçüğün, sen büyüksün" deriz.

Ya da:

"O küçüktür!" der, olumsuz ve adaletsiz davranışlarla çocukların kendi aralarındaki muhabbetini de gideririz. Hem de bizlere karşı güvenlerini sarsarak, "Onu benden daha çok seviyor" gibi kahredici azaplı düşüncelere salarız çocukları…

Aralarında kıskançlık duygularını başlatırız.

Büyüklerdeki küçük meseleler, küçüklerde ne büyük meseledir aslında![17]

Küçük adam

PEYGAMBERİMİZ sık sık, torunlarını ziyarete giderdi.

Bu davranışı, sevgiyi göstermenin yanında, onlara, büyükler gibi önem ve değer vermenin de göstergesiydi.

Onları kendine muhatap kabul etmenin işaretiydi...

Eve girdiğinde önce torununu sorardı. Sorarken de onun şahsiyetini belirleyici ifadeler kullanırdı:

"Küçük adam orada mı? Küçük adam orada mı?"

Küçük adam koşarak gelirdi Dedesine...

Küçük adamı, sevgiyle kucaklardı Sevgili Dedesi…

Sonra da dualarla severdi küçük adamını:

"Ey Allah'ım! Ben onu seviyorum. Senin de onu ve onu sevenleri sevmeni diliyorum!"

Sevmek ve sevdiğimizin sevilme alanını genişletmek.

Çocuğu, büyük bir koruma altına almak vardır bu duada. Onu sevenlerin de Allah'ın sevdiklerinden olması, dostlarından zarar görmemesini sağlar çocuğun.

Toplumumuzda genelde, dedeleri, torunlar ziyaret eder. Bu dedenin yaşlılık hakkıdır. Evlatların evine gidildiğinde de "Torunumu ziyarete geldim" sözcükleri pek kullanılmaz. Oysa onların ruhu bu sevgi ve değer ifade eden kelimeleri bekler, onları özler...

Küçük iken onlara verdimiz değer, büyüdüklerinde onlardan göreceğimiz değerin öğretimidir.

Küçük adamlara davranışımız, büyük adamların bize davranış modelini belirlemektedir.[18]

Bebeğin ilk giydiği

HZ. FATIMA, doğum yapacaktı. Peygamberimiz kızına doğumundan önce daha da ilgi gösterir olmuştu.

Çocuğa alakayı, daha doğumdan önce annesine alaka ile başlatıyordu Peygamberimiz. Çünkü çocuk, alaka ve ilgiyi anne karnındayken de hissediyordu.

Doğum olur olmaz kendisine haber verilmesini ve hiçbir şey yapılmadan kendisinin beklenilmesini istedi.

Bu emre uyuldu. Doğum sancısı başladığında Peygamberimize haber verildi.

Peygamberimiz gelerek anne olacak Hz. Fatıma ile ilgilendi ve doğum olunca haber verilmesini isteyerek ayrıldı.

Işığın ışığı Hz. Hasan doğmuştu... Hemen dedeye haber edildi. Peygamberimiz geldi.

Çocuğu kundaklanmış görünce bebeğin ebesi Sevde'ye kızdı.

"Bana asi oldun!" dedi.

Sevde üzüntü ile Peygambere:

"Allah ve Resulüne asi olmaktan Allah'a sığınırım ya Resulullah. Ben onun göbeğini kestim. Bunu da yapmaya mecburdum!" dedi.

Peygamberimiz buyurdu: "Bebeği bana getir!"

Küçük bebek, Peygamber dedenin kucağına verildi.

Peygamberimiz bebeğin sarıldığı kundağı beğenmemişti. Çünkü rengi sarıydı. Kızgınlığı bundandı. Bebeğe beyaz giydirilmesini buyurdu.

Bugün, artık renklerin insan psikolojisindeki etkisi bilinmektedir. Peygamberin çocuk eğitiminde, giyimindeki renge kadar bir itina vardır. Sarı renk, kız çocukları için uygun bir renkti.

Çocuğun eğitimini doğduğu ilk günden itibaren ve hatta doğmadan önce başlatmaktaydı Peygamberimiz...[19]

Bebeğin ilk yediği

PEYGAMBERİMİZ, kızı Hz. Fatıma'ya, çocukları doğduğu zaman kendisine haber verilmeden onlara süt vermemesini tembih etmişti.

Hz. Hasan'ın doğumunda, babasının bu isteğini yerine getirmişti Hz. Fatıma…

Hz. Hüseyin'deyse öyle olmadı.

Anne Fatıma, babasının tembihini unutup çocuğa süt vermişti.

Oğlu Hasan doğduğunda, hiç süt vermeden babasını beklemiş, Peygamberimiz de çocuğun ağzına kendisinin tanımadığı bir şey koymuştu.

Bu yüzden büyük oğlu Hasan'ın, küçük oğlundan daha fazla ilim sahibi olduğunu söyler baba Hz. Ali (r.a.)...

Peygamberimiz, çocuğun ilklerine dikkat ederdi. Bu ilklerden birisi de çocuğun midesine inen ilk gıdaydı.

Enes'in annesinden de, çocuk doğduğunda, ağzına süt koymadan kendisine haber vermesini istedi Peygamberimiz.

Enes doğar doğmaz Efendimizin yanına getirildi.

Peygamberimiz, bebeğin ağzının içini iyi cins bir hurma ile ovdu. Yani "tahnik" yaptı...[20]

Bebeğin ilk duyduğu

PEYGAMBERİMİZİN önem verdiği ilklerden biri, çocukların ilk duyduklarıydı...

Hz. Hasan doğduğu zaman, Peygamberimiz onun kulağına ezan okuyup, kamet getirdi. Sonra da İhlâs Suresi'ni okudu...

Peygamberimizin, çocukların ilk duymalarını istediği sesler şunlar oluyordu:

"Allah'ın büyüklüğü" ve "namaza davet" eden ses… Tevhit delillerini de içererek Rabbimizi tanımlayan İhlâs Suresi…

Rabbimizin "Semî" ismiyle açıyorduk çocukların kulaklarını maddî âleme. İlk onu duyuruyorduk çocuklara. O'nun büyüklüğünü çocuklara duyurarak, onları bizlere bahşedene şükürler ediyorduk.

Peygamberimiz bu konuda şöyle buyuruyordu:

"Kimin bir çocuğu olur da sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okursa ona, 'ümmü sıbyan' (bir tür çocuk hastalığı) zarar vermez."

Bazılarımızın gözden kaçırdığı bu noktalar, çocuğun buluğ döneminden başlayarak problem ve üzüntü olarak bize geri dönmektedir.

Çocuklarda ileriki yaşlarda doğacak problemlerin tedavisini, böylesi peygamberî davranışlarla ta o zamanlar yapmış olmaktayız.

Belki de "ilk" dediğimiz davranışlarla, çocukta ilk temel eğitimi başlatıyorduk, ya da o ilk eğitim fırsatını kaçırıyorduk...

Peygamberimizin önem verdiği ilkler, beş duyu organının ilk temaslarına dikkat etmekti. "Yeme", "duyma", "işitme" ve giyimle de "dokunma" duyu organlarının bu âleme ilk açılışına dikkat ediliyordu.

Onların maddeye açılımının, maneviyata kapatılmayacak şekilde olmasını istiyordu.[21]

Yeni doğan bebeğe dua

ÇOCUKTA İLKLERİN önemi büyüktür.

Çocuğa ilk yapılanlar, onun maddî ve manevî hayatının planı olmaktadır.

Tıpkı bebeklere belli aylarda yapılan aşılar gibi...

Çocuğun eğitiminde de ilkler böyledir.

Peygamberimizin, önem verdiği ilklerden birisi, çocuğa dua etmektir.

Onu, yeni hayatında dualarla karşılamak, onu verene dua ederek çocuğun iki hayatı için de hayırlar istemektir...

Peygamberimiz, elini yeni doğan bebeğin başına koyarak dua ederdi. Hz. Aişe bu konuda şöyle diyor:

"Onlara bereketle dua ederdi."

Çocuğun doğumundan sonra ziyafet vermek, bu duanın toplu yapılması için olduğundan, sahabiler, yeni doğan bebekler için ziyafet yemeği vermeyi önemserlerdi.

Çocuk için hayatı boyunca devam edecek olan duanın ilki, "tahnik" anında yapılmaktaydı.

Çocuğun sağlığı için yapmadıklarımız, onun maddî hayatında nasıl hastalıklar olarak çıkıyorsa, Peygamberimizin uygulamadığımız davranışları da çocuğun hayatında sorunlar olarak ortaya çıkıyor.

Bu sorunlarla ciddi şekilde ilk yüzleştiğimiz anlar, ergenlik dediğimiz dönemde oluyor.

Çocuk iken onlara yapmadıklarımız, bu dönemde "Ne yapacağım?" çaresizliğini ebeveynlere yaşatmaktadır.[22]

Bebeğin yedinci günü

BİR MATEMATİKSEL hesabın yansımasını, kâinatta ve hayatımızda görmemek mümkün değildir.

46 kromozomlu bizlerin, kırk yedincisinde normal insan sınırına ulaşamadığımız gibi…

Peygamberimiz, sayıların ve günlerin batıllığını bize bildirmekle beraber, çocuğun hayatında bazı günlerde ve yıllarda birtakım olayların başlatılmasını uygun bulur.

Bunlardan ilki çocuğun dünyadaki yedinci günündedir.

Kâinatın yaratılmasında da yedi sayısının çokluğu ve önemi dikkati çeker. Yedinci hayat gününde, bebeğe yedi işlem yapılmasını tavsiye eder Hz. Peygamber:

İsim verilip, sünnet edilir.

Ondan eza bertaraf edilir. (Çocuğun doğum anındaki pisliklerden temizlenmesi...)

Kız ise, kulağı delinir.

Akika kurbanı kesilir.

Saçı tıraş edilir.

Akika kurbanın kanı sürülür.

Kesilen saçın ağırlığınca altın ve gümüş sadaka edilir.

Çocuğun günleri içinde bir diğer önemli gün de, onun eğitime başlaması gereken gündür.

Bu yaş günü, dört yaş, dört ay, dört gündür.

O gün çocuk için eğitim, belki de zihinsel bir şifrenin çözüm günüdür. Bu yaş gününde çocuğa ilk eğitim için ders verilmesi, mutlaka bir şey öğretilmesi gerekmektedir.

Belki de bu sayılı günlerde yapılanlar, maddî varlığımızdaki sayısal dengenin manevî varlığımızdaki sayısal boyuta dengesi içindir...[23]

Bebeğe “tahnik” yapmak

MÜSLÜMANLAR MEDİNE’YE hicret etmişti.

Medine Yahudileri, Müslümanların morallerini bozmak için çeşitli şeyler uyduruyorlardı. Bunlardan birisi; Müslümanlara büyü yaptıkları, artık hiç çocuklarının olmayacağı idi.

Çok geçmeden Hz. Esma’nın oğlu Abdullah doğdu. Yahudilerin bu propagandaları boşa çıkmıştı.

Müslümanlar, küçük Abdullah’ın doğuşu ile çok büyük sevinç yaşadılar.

Doğum haberini alan Müslümanlar tekbirler getirdiler.

Herkese mutluluk vermişti, Hz Ebu Bekir’in bu küçük torunu…

Çocuğun doğduğu gece Peygamberimiz, Hz. Aişe’ye dedi:

“Zübeyr’in evinde bir kandil görüyorum. Ey Aişe! Ben Esma’yı doğum yapmış zannediyorum. Sakın çocuğa isim koymayın, ben isim koyacağım.”

Peygamberimizin tahmin ettiği gibi olmuştu. O gece Esma doğum yapmıştı.

Bebek hemen Peygamberimizin yanına getirildi. Peygamberimiz bir hurma aldı, ağzında hurmayı ezdi, sonra çocuğun ağzına sürdü.

Peygamberimiz, hurma ile çocuğa tahnik yapmıştı. Sonra ona Abdullah ismini koydu.

Tahnik, yeni doğan çocuğa süt vermezden önce yapılan bir muamele idi. Hurma ezilir, sonra bu hurma ile çocuğun damağı ovulurdu. Böylece bebeğin midesine ilk giren şey hurma suyu olurdu.

Peygamberimiz, bebeklere isim koymak ve tahnik yapmak gibi muamelelerle bizzat ilgilenirdi...[24]

Ne sorardı?

BİR DOĞUM haberi aldığımız zaman ne sorarız?

“Kız mı, erkek mi?”

“Kaç kilo?”

“Kime benziyor?”

Acaba Sevgili Peygamberimiz bir doğum haberi duyduğunda ne sorardı? Bebeğin neyini merak ederdi?

Peygamberimiz bir doğum haberi aldığında bizlerin sorduğu soruların hiçbirini sormazdı.

Dünyaya yeni gelmiş bir bebeği, maddesel tanımlarla karşılamazdı. Maddesel boyutu ile ilgilenmezdi.

Hz. Aişe’nin anlattığına göre, Peygamberimiz, kendisine bir çocuğun doğum haberi ulaştırıldığında, bizim sorduklarımıza benzemeyen bir soru sorarmış:

“Yaratılışı tam mı?”

Bizim merak ettiğimizin dışında bir soru. Ya da biz bu yanı, “hep olması gereken” gibi düşünürüz.

Doğal bir netice gibi sanırız yaratılışının tam olmasını. Halbuki en önemlisi bu… Gönderenin, onun yaradılışını tam göndermesi. Uzuvlarını eksiksiz göndermesi…

Peygamberimiz, “Tam!” cevabını alınca, onu gönderene, eksiksiz gönderdiği için, mübarek ağzından teşekkür dökülürmüş:

“Âlemlerin Rabbine hamd olsun.”

Doğan bir bebeğe bakıp, onu noksansız gönderene teşekkür, çoğu zaman aklımıza gelmeyen bir teşekkür olur, kulluğumuzda…

Belki de unuttuğumuz bu teşekkürleri, çocuklarımızdan “göremediğimiz teşekkürlerle” hayatımızda yaşarız.

Eksik olan kulluğumuz, çocuğumuzdaki eksik eğitimle çıkar karşımıza...

Çocuğun ilk konuştuğu

PEYGAMBERİN, ilmek ilmek işlediği bir nakıştır çocuk…

Nasıl onu Rabbi, o eğitim nakşında işlemişti… O da Rabbinin eğitim nakşını diğer çocuklara aktaran eğitmendi, öğretmendi. O da davranışlarıyla Rabbinin eğitim nakışlarını başkalarına işliyordu.

Nasıl Rabbi, onun ilk konuşmasını "ümmeti" diye yaptırmıştı… İlk söylediği ümmeti olunca, o da ümmetine tutkun olmuştu. Sevdalı olmuştu. Şefkatli olmuştu…

İşte Peygamberimiz, çocuk konuşmaya başladığında ilk sözcüğünün Allah'ın ismi olmasını istiyordu.

İlk öğretilen kelamın da Allah'ın kelamı olmasını istiyordu. Hem de o kelamı belirleyerek... Konuşmaya başlayan çocuğa, ilk o kelamın, yedi defa okutularak, ezberletilmesini tavsiye ediyordu.

Çocuğa ilk kelam olarak öğretilmesini istediği şey, Allah'ın kelamı İsra Suresi'ndendi. O surenin 111. ayeti… Meali şöyleydi bu ayetin:

"Hamd O Allah'a olsun ki, O ne bir çocuk edinmiştir, ne de mülkünde bir ortağa sahiptir."

Çocuğa ilk öğretilen sözün anlamı da çok manidardır. Bu ayetin içerdikleri de:

"Rabbine teşekkür."

"Yalnız O'na bakış."

"Her şeyin vericisinin O olduğu."

"Ve onun, birliği yani tevhit yönünden tekliği."

İlk öğrenilenlerin hafızadan hiç silinmeyeceğini Peygamberimiz iyi bilmekteydi. Güvenilir kaynaklarda Peygamberimizin, Abdülmuttaliboğulların'dan bir çocuk konuşmaya başlar başlamaz bu ayeti ezberlettiği belirtilir...[25]

Davete yanında götürürdü

PEYGAMBERİMİZ, bir davete gitmekteydi.

Yolda, arkadaşlarıyla oynayan küçük torununa rastgeldi.

Hüseyin'i de gittiği yere götürmek istedi. Çocuk oyundan kopmak istemedi. Kendisine doğru gelen dedesinden kaçtı. Peygamberimiz kendisini yakalamak istedikçe küçük Hüseyin, sağa sola doğru kaçıyordu.

Peygamberimiz de küçük çocuğu taklit ederek sağa ve sola koşmaya başladı.

Sonunda küçük Hüseyin'i yakaladı. Onu şefkatle kucaklayarak, elinin birini ensesinin altına, diğerini de çenesinin altına koyup öptü.

Peygamberimizin çocuklara davranışında mesafe yoktu. Mesafe olmadığı gibi mekân sınırı da yoktu. "Burası sokak, sokakta çocuğuma karşı herkesin yanında bir resmiyet koyayım" anlayışından uzaktı.

Her yerde ve her gördüğünde ilgi ve sevgiyle davranıyordu çocuklara…

Çocukların olmadığı bir yer yoktu onun dünyasında.

Davete giderken, onları da yanında götürüyordu.

"Çocuktur, ne işi var? Çocuktur, götürülmez" anlayışından uzaktı Peygamberimiz.

Çocuklar, her an büyüklerinin yanlarında olmalıydılar. Yoksa nasıl öğreneceklerdi, büyüklerden öğrenilmesi gerekenleri...[26]

Çocuk dövülür mü?

PEYGAMBERİMİZİN YANINDA işlerine bakan bir çocuk vardı.

Peygamberimiz, bir iş için bu çocuğu yanına çağırdı.

Çocuk gelmemişti. Peygamberimiz birkaç defa daha seslendi. Yine çocuk cevap vermemişti.

Peygamberimiz çocuğu aramak için dışarı çıktı. Çocuğu oynarken buldu.

Çocuk, Peygamberimizin seslenişine aldırış etmeden oyununa devam etmekteydi.

Peygamberimiz çocuğun bu umursamaz tavrına çok kızmıştı.

Peygamberimizin elinde misvak bulunmaktaydı.

Peygamberimiz çocuğa dedi:

“Eğer kısastan korkmasaydım, şu misvakla canını yakardım.”

Peygamberimiz, çocuğa misvakla bile vurmayı, kısası netice verecek bir durum olarak görüyor ve çekiniyordu.

Belki de ilk defa bir çocuğa kızıyordu Peygamberimiz.

Tavrı ile de kızgınlık anında çocuğa karşı duruş şeklimizi belirlemekteydi.

Peygamberimiz küçük çocukları dövmeyi yasaklamıştı. On veya on üç yaşından önce, çocuk ne yaparsa yapsın, asla dövülemezdi.

Çocuğu dövmede, çocuğun psikolojik yönünü çoğumuz düşünürüz de, bunun Allah’ın yanında ne denli bir sorumluluk getirdiğini düşünmeyiz.

Çocuğu kendimizin olarak görürüz.

Onu dövmeyi de kendimize verilmiş bir hak sanırız.

Ona küçük bir dokunuş ile bile vuramamak, “Sen sahibi değilsin!” tevhit dersini de vermektedir.

Çocuğumuza her vuruşumuzun, ahiret boyutunda bir karşılığının olduğu gerçeğini bildirmektedir, Peygamberimizin bu davranışı…

O kısasları burada çocuklarımız tarafından üzülerek, yaşadığımızı da düşünebiliriz…[27]

Çocuklar, Cebrail'in üzerini aradılar

BİR GÜN Cebrail (a.s.) Hz. Dıhye kılığında, Mescid-i Nebevî'ye, Resulullah Efendimizin yanına geldi.

Bu sırada, Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin de mescitte oynuyorlardı. Cebrail'i (a.s.) Dıhye zannedip, hemen ona doğru koştular ve ceplerine ellerini sokup, bir şeyler aramaya başladılar.

Peygamberimiz küçük torunlarının halinden bir an sıkıldı. Yabancı birisinin üstünü aramaları, çocukların yanlış anlaşılmasına sebebiyet verebilirdi.

Resulullah Efendimiz buyurdu ki:

"Ey kardeşim Cebrail! Sen benim bu torunlarımı edepsiz zannetme! Onlar seni Dıhye sandılar. Dıhye ne zaman gelse hediye getirirdi. Bunlar da hediyelerini alırlardı. Bunları öyle alıştırdı."

Yani küçük torunlar, yabancı bir kişinin değil, çok yakın oldukları, bebeklikten beri onları avutan ve gezdiren Dıhye'nin (r.a.) üzerini arıyorlardı.

Cebrail (a.s.) bunu işitince üzüldü.

"Dıhye bunların yanına hediyesiz gelmiyor da, ben nasıl gelirim?" dedi. Elini uzatıp cennetten bir salkım üzüm kopardı, Hz. Hasan'a verdi. Bir daha uzattı, bir nar koparıp, Hz. Hüseyin'e verdi.

Hz. Hasan ve Hüseyin hediyelerini alınca, Dıhye zannettikleri Cebrail'in (a.s.) yanından uzaklaştılar ve Mescid-i Nebevî'de oynamaya devam ettiler.

Bu sırada mescidin kapısına, aksakallı, elinde baston, toz-toprak içerisinde, beli bükülmüş ihtiyar bir kimse gelip dedi ki:

"Yavrularım, günlerdir açım, Allah rızası için yiyecek bir şeyler verin."

Hz. Hasan ve Hüseyin, ihtiyarın haline üzülüp ellerindekini vermek üzere mescidin kapısına doğru yürüdüler. Yanına gelince ellerini uzattılar. Tam verecekleri sırada Cebrail (a.s.) onları gördü:

"Durun, vermeyin o mel'una! O şeytandır. Cennet nimetleri ona haramdır!" diyerek şeytanı kovdu.

Bu ilginç olayda, Peygamber ve Cebrail'in çocuk davranışı karşısındaki ince durumunu sergileniyor.

Çok samimi oldukları Dıhye, onlara her defasında hediye getirdiği için, buna alışık çocuklar hemen onun üzerinde hediye araştırması yapıyorlar.

Peygamberimiz rahatsız olurken bir açıklama yapıyor Cebrail'e. Çocukların yanlış tanınmasına müsaade etmiyor.

Çünkü çevrenin olumsuz tanıdığı çocuğa, ilerde davranışlar hep olumsuz olacaktır. Büyüdüğünde çocukluk kimliği unutulmayacak, davranışlar hep o yönüyle gelecektir.

En önemlisi, çevrenin olumsuz düşünceleri dua yerine geçip, maddî boyut kazanacaktır. İyi olarak düşünülen bir çocuğun iyi, kötü olarak düşünülen bir çocuğun da o menfî kanaatin tesiriyle kötü olabilmesi mümkündür. Çünkü düşünceler maddî boyut kazanmaktadırlar.

Cebrail ile Peygamberimizin çocuk eğitimi bu olayda net olarak görülüyor. Buradan çıkarılacak iki ders var.

Birincisi, Peygamberimizin “Ne yapıyorsunuz?” anlamında kızıp, çocukları oradan uzaklaştırması beklenirken böyle bir tutum göstermemesi.

İkincisi, çocukların çocuksu ihtiyaçlarına, Cebrail’in hemen cevap vermesi… Çocuklara hediye götürme inceliğini hemen anlayıp, onlara kendisine yakışan bir makamdan hediyeler sunması...[28]

Sokakta oynama

TANIMI DA eşsizdi onun, benzetmeleri de…

“Toprak, çocukların ilkbaharıdır!” derdi.

İlkbaharda açardı çiçekler.

İlkbaharda uçardı kuşlar, kelebekler.

Her şeyin en taze anı olan ilkbahar, çocukluğun ilk devresi gibidir.

Toprağı da çocuklar için öyle görüyordu Sevgili Peygamber.

Çocukların toprağa olan ihtiyacını biliyordu.

Onun için küçük torunları Hasan ve Hüseyin’i, Hz. Enes ile beraber toprağa gönderiyordu oyun için. Yani sokağa…

Sokakta ilkbaharlarını yaşayan çocuklara, onun için bu denli ilgi gösteriyordu.

Onların oyunlarına katılıyordu. Onlarla oynuyordu.

Çocukların ilkbaharı olan toprakta, çocuklarla selamlaşıyordu. Çocukların en mutlu oldukları an, sokaktaki oyun anlarıdır.

İlkbahar da insanda mutluluğun arttığı bir zamandır.

İlkbaharda büyür her şey.

Çocuklar da topraktaki oyun hallerinde gelişirler.

Toprak, insandaki negatif enerjiyi çeker. Hele de ilkbaharda.

Toprakta oyun, çocukların negatif enerjisini çekip, onların rahatlamasını sağlar…[29]

Bir tanem

PEYGAMBERİMİZ, Ümmü Süleym’i ziyarete gitmişti. Süleym, Sevgili Peygamberine yağ ve hurma ikram etti.

Peygamberimiz dedi ki:

“Yağınızı tuluma, hurmanızı kabına koyunuz, ben oruçluyum.”

Sonra Peygamberimiz nafile namaz kılmaya başladı.

Süleym ve oğlu da onun arkasında namaza durdular.

Peygamberimiz namazın sonunda Süleym ve ailesine dua etti.

Süleym dedi ki:

“Ey Allah’ın Resulü bir taneme de dua et.”

Peygamberimiz sordu:

“Bir tanen kim?”

Süleym, arkasında namaz kılan oğlunu göstererek cevap verdi:

“Hizmetkârın Enes.”

Peygamberimiz Enes’e dua etti.

“Allah’ım Enes’e çok mal ve evlatlar ver. Onları kendisine mübarek eyle!”

Peygamber duasına mazhar olan Enes’in malı ve çocuğu çok, ömrü de uzun oldu.

Bir tanenin o kadar çok taneleri oldu ki...[30]

Bir devemiz olsa…

HZ. HASAN VE HÜSEYİN bir develerinin olmasını istiyorlardı.

Bu dileklerine ulaşmanın yolunu, dedelerinden istemekte buldular.

Peygamberimiz o an çocuklara deve alacak durumda değildi. Torunlarını üzmeden, billurdan kalplerini kırmadan, çocukları mutlu edecek ve onlara istedikleri deveyi unutturacak bir çözüm yolu buldu hemen.

Küçük torunlarının önüne çökerek onlara seslendi.

“Haydi binin. Bundan daha iyi deve mi olur?”

Çocuklar büyük bir sevinçle dedelerinin sırtına bindiler.

Deveyi unutmuşlardı...

Çocukların istekleri karşısında söylenenler hep aynıdır:

“Paramız yok. İleride alırız.”

Bu sunumlardan birincisi, çocuklara parayı önemsetir ve fakirlik psikolojisine sokar, ikincisiyse beklentiye sürükler. Hayalperest olmalarını sağlar...

İleride gerçekleşmeyen istekler, küçük dünyalara anne ve babanın yalancı oldukları mesajını verir.

Peygamberimiz ise istekleri, anında oyun havasına büründürerek çözümlüyordu...[31]

Vefasız

NUMAN BİN BEŞİR küçük bir çocuktu.

Sokakta oynamaktaydı. Peygamberimiz yanına çağırdı küçük Numan’ı.

Peygamberimize o sıralarda Taif üzümünden hediye gelmişti.

Numan’a dedi:

“Bunu annene götür.”

Üzümden bir salkım vermişti küçük Numan’a, annesine götürmesi için.

Küçük Numan, annesine götürmek için üzümü aldı. Annesine ulaştığında ise küçük Numan’ın elinde üzüm kalmamıştı.

Küçük Numan üzümü yiyip bitirmişti.

Birkaç gün sonra Peygamberimiz küçük Numan’a rastladı sokakta. Üzümleri sordu ona:

“Salkımları ne yaptın? Annene ulaştırdın mı?”

Numan Sevgili Peygamberine doğruyu söyledi:

“Hayır.”

Çünkü o kızmayan birisiydi. Numan’a da öyle davrandı.

Peygamberimiz küçük Numan’a, yaptığı çocuksu davranışa uygun bir şekilde gülümseyerek takıldı.

Ona dedi:

“Guder.”

Yani vefasız…[32]

Dualarla yönlendirme

PEYGAMBERİMİZ, onları gördüğü zaman, birini bir dizine, diğerini de bir dizine oturturdu.

Bu mübarek dizlerden birine oturan Hz. Hasan, diğerine oturan ise manevî evladı Hz. Zeyd'in oğlu Üsame olurdu.

Peygamberimiz, onların başlarını birbirine, kendi başını da onlarınkine dayardı.

Peygamberimizin çocuk sevgisinde ayrılamaz üçlüsü vardı:

"Kucaklamak."

"Öpmek."

"Sevdiğini söylemek."

Bu üçüncüde, sevgi sözcüklerini dua ile tamamlardı.

Hasan ve Üsame'ye de böyle yaptıktan sonra dedi:

"Ey Allah'ım. Onlara merhamet etmeni diliyorum. Çünkü ben onlara merhamet ediyorum!"

Peygamberimizin, çocuklar için dua yönünü de gösteriyordu bu sözcükler. Bizim çocuklar için dua yönümüz dünya olurken, Peygamberimiz, Allah'tan onları sevmesi ve merhamet etmesini dileyerek, onların iyi bir kul olmalarını istiyordu.

Bu duaların bir de çocuğa bakan yönü vardı. Bu sesli dualarla çocuğa hedef belirleme yapılmaktaydı.

Ya dünyaya, ya da iyi bir kul olmaya dair...[33]

Bir ezan daha oku!

KÜÇÜK BİR çocuktu.

Adı Mahzure…

Tüm çocuklar gibi dışarıda oyun oynamaktaydı. Küçük çocuk, oyun esnasında müezzin taklidi yaparak, alay ederek ezan okuyordu.

Oradan geçmekte olan Peygamberimiz çocuğun yanına gitti.

“Haydi, bir ezan da bana oku!” dedi.

Mahzure ne yaptığının farkına varmıştı. Utanç içinde kaldı. Yaptığına pişman oldu.

“Ya şimdi Peygamber kızarsa…” düşüncesi kapladı içini.

Korkusu çabuk geçti.

Karşısında hiçbir çocuğa kızmamış, azarlamamış bir Peygamber vardı küçük Mahzure’nin…

Hemen kendisini toparladı.

Sevgili Peygamberi ondan ezan okumasını istediği için, bütün gayretini göstererek bir ezan okudu.

Birkaç yanlış dışında Mahzure güzel bir ezan okudu. Peygamberimiz o yanlışları düzeltti. Sırtını sıvazlayıp dedi:

“Mübarek olsun!”

Mahzure şaşkındı.

Kızılmayı beklerken, lütuf ve ikram görmüş, bir de dua almıştı.

Mahzure bu çocukluk hatırasının ve Peygamber duasının neticesini büyüyünce gördü. Yıllarca Medine’nin müezzinliğini yaparak ezan okudu.

Peygamberimiz, hata karşısında çocuğa kızarak, onu hatasında sabit hale getirmiyordu. Yaptığı hatalı davranışın yönünü değiştirerek onu iyiye kanalize ediyordu. Bu yönlendirmede, davranış ve duayı birlikte götürüyordu...[34]

Güzel biniciler

HZ. HASAN VE HÜSEYİN dedeleri ile oynamayı çok seviyorlardı. Dedeleri de onlarla oynamayı.

Peygamber Dede, torunları ile her türlü oyunu oynardı.

Bir gün Dede ile torunları ata binme oyunu oynuyorlardı. Hazret-i Ömer geldi.

Gördüğü manzara karşısında şaşırdı kaldı!

Şaşkınlığını çocuklara, oyun arkadaşlarının güzelliğini vurgulayarak belirtti:

“Ne güzel bineğiniz var!”

Çocuklar yerine Dede cevap verdi:

“Onlar da ne güzel süvariler!”

Çoğu zaman gururumuz, çocuklarımızla aramıza girer. Çocukla babaların bilhassa bu tarz oyunlar oynamalarını engelleyen “Vaktim yok!” sözünün arkasında saklı olan gururumuzdur.

Çocukların babaları ile oynadıkları oyunların, onların dünyasındaki olumlu etkilerinin boyutlarını çoğumuz anlayamıyoruz.

Çocukla küçük yaşlarda bu derece yakın kurulamayan samimiyetin neticesini, büyüdüğünde, çocukla aramızdaki anlaşmazlıklarda gördüğümüz zaman, yine çocuğu suçluyor, “bizimle iletişim kurmadığını” söylüyoruz.

Halbuki küçükken onunla kurmadığımız bağlantının, çocuk tarafında görüntüsü ancak büyüdüğünde ortaya çıkar...

Bunun için Peygamberimiz çocuklarla oyun oynamayı ihmal etmezdi ve hem de buyuruyordu:

“Çocuğu olan onunla çocuklaşsın.”[35]

Çocuğumu incitme!

ÜMMÜ FADL, Peygamberimizin amcası Hz. Abbas'ın eşiydi.

Bir rüya gördü. Çok etkilendi.

Doğruca gidip rüyasını Peygamberimize anlattı:

"Ya Resulallah! Rüyamda gördüm ki, sizin mübarek vücudunuzdan bir parça benim evime geldi, girdi."

Peygamberimiz, rüyasını tabir etti Ümmü Fadl'ın:

"Fatıma'nın bir oğlu olursa, sen ona süt emzirirsin ve kendisine bakarsın."

Sonra Hz. Hüseyin doğdu.

Ümmü Fadl, ona süt vermeye başladı. Bazen da yanında alıkoyardı.

Böyle bir gündü...

Hz. Hüseyin'i yanında alıkoymuştu. Peygamberimiz, Ümm-ü Fadl'ı ziyarete geldi. Hz. Hüseyin'i istedi.

Küçük çocuğu Peygamberimize verdi Ümm-ü Fadl. Peygamberimiz sevdi. O sırada çocuk, küçük abdestini yaptı. Peygamberimizin üzeri ıslanmıştı.

Ümmü Fadl hemen küçük çocuğu kucağına aldı ve alırken de çocuğa kızan bir ses tonuyla dedi:

"Bak, Peygamberin üzerini kirlettin!"

Peygamberimiz gülümseyerek buyurdu:

"Çocuğumu incitme!"

Başka bir rivayette de Ümmü Fadl'ın, çocuğun omzuna vurduğunu, bu tutum karşısında Peygamberimizin Ümmü Fadl'a:

"Allah iyiliğini versin, oğlumun canını yaktın!" diyerek, bu davranışı tasvip etmediği söylenir.

Bizim için küçük ve doğal olan bu davranış bile, çocuk kalbini incitebilmekteydi. Bu inceliği bilen Peygamberimiz, torununun incitilmesini istemiyordu.

Çünkü bizim dünyamızda küçüktü bu davranış, ama çocuğun dünyasında büyüktü. Çok büyüktü. Harap oluyordu duyguları sevdiklerinin sert yüzleri ve azarlayan sesleriyle. Bizim incinmeyeceğimiz davranışa, onlar inciniyordu. Çok inciniyordu...

Çocukların büyüyünce incitmeyen kişiler olması için, onlara incitmemeyi öğretmek gerekiyordu...

Torunlarının, Peygamberimizin üzerine akıtma olayları pek çok defa olmuştur.

Her defasında da Peygamberimiz, o anda çocukların rahat bırakılmasını isteyerek, akıtma anı bitinceye dek alınmamasını tembihlemiştir.

Ümmü Seleme'nin bildirdiğine göre, bir gün iki torunundan birisi

Peygamberimizin karnı üzerine çıkmıştı. Çocuk akıtmaya başladı. Çocuğu almak isteyenlere Peygamberimiz buyurdu:

“Oğlumun işemesini kesmeyin, aceleye getirmeyin.”

Bir defasında da küçük Hasan, Peygamberimizin göğsüne çıkmıştı. Peygamberimiz uyumaktaydı. Küçük çocuk akıtmaya başladı. Hz. Enes çocuğu almak için koştuğunda Peygamberimiz uyandı ve Enes’e dedi:

“Ey Enes! Bırak kalbimin meyvesi olan oğlumu.”

Birçok kez olan bu olayda her defasında Peygamberimiz müdahale etmek isteyenlere karşı çıkmıştır. Yine Peygamberimizin göbeği üzerine akıtan torununu almak isteyen Ebu Leyla bin Abdurrahman’a, Peygamberimiz buyurmuş:

“Oğlumu bırakın, işemesini tamamlayıncaya kadar onu korkutmayın.”[36]

Küçük kızla ağlayan peygamber

PEYGAMBERİMİZİN EVLATLIĞI Hz. Zeyd, Mute Savaşı’nda şehit olmuştu.

Zeyd’in şahadet haberi Medine’ye ulaştığında, Peygamberimiz Zeyd’in evine gitti.

Manzara hazindi…

Peygamberimiz çok duygulandı.

Zeyd’in küçük kızı çok ağlıyordu.

Küçük kız, Peygamberimizi görünce ona koştu. Dizlerine sarılarak daha fazla ağlamaya başladı.

Peygamberimiz, küçük kızı kucağına aldı. Rahmetin yansıması gözlerinden, şefkat yaşları dökülmeye başladı. Ağlayışı o derece arttı ki, çevresindekiler hayrette kalıp sordular:

“Ey Allah’ın Resulü, bu nedir?”

Peygamberimiz, şaşıranlara cevap verdi:

“Bu sevenin sevgilisini özleyişidir.”

Babalar hep ders verir, “Erkekler ağlamaz!” diye. Ağlamayı ayıp gösteririz çocuğa. Hele de babanın ağlaması çocuğun görmediği bir şeydir. Gizli ağlanır çocuktan, erkeklerin ağlamadığını öğretmek için…

Sonra çocukta şefkat ve merhamet duyguları görmediğimiz zaman şaşarız. Acaba niye?

Düşünmeyiz, ona ta küçükken katı kalpli olmayı öğrettiğimizi. Merhameti, acımayı gerektirecek olaylar karşısında, kendi duygularını bastırmayı, sert görünmeyi, ağlamamayı öğrettiğimizi.

Unutuveririz, küçük çocukla büyük Peygamberin nasıl hıçkırarak ağladığını... [37]

Bakışla eğitim

HURMA TOPLANIYORDU.

Sadaka olarak getirilen hurmalar Peygamberimizin yanında bir harman şeklini almıştı.

Peygamberimizin küçük torunları Hasan ve Hüseyin toplanan hurmaların yanında oynuyorlardı.

Oyun esnasında Hz. Hasan hurmalardan bir tanesini aldı. Tam ağzına götürmüştü ki bakışları Sevgili Dedesinin bakışlarıyla karşılaştı.

Hemen elindeki hurmayı bıraktı.

Dede yalnızca bakmıştı torununa.

Ama her zamankinden farklıydı bu bakış.

Çocuk, bu bakışın anlamını çözmüş, yapmaması gereken bir davranışı yaptığını fark ederek elindeki hurmayı bırakmıştı.

Bakışla eğitimin emsalsiz bir örneğiydi bu.

Bakışla eğitim, sözlü eğitimden çok daha etkilidir. Bakışla eğitim için çocuğa her zaman sevgiyle bakmak gerekir ki, çocuk bakışın değiştiğini fark edebilsin.

Her zaman kendisine olumsuz bakılmaya, ya da bağırılıp azarlanmaya alışmış bir çocuk bakışla eğitilemez.

Çünkü o çocuğun şahsiyeti yara almıştır. Hırpalanmıştır. Yaralı bir şahsiyet eğitim tedavisine zor cevap verir.

Büyükleri tarafından şahsiyeti hiç zedelenmemiş bir çocuğa, bakışla eğitim yeterli olabilmektedir.

Çocuktaki eğitim merkezlerini bizim yanlış davranışlarımız kapatıyor. Kızılan bir çocuk, savunma mekanizması olarak bu merkezlerini devre dışı bırakıyor.

Otomatik eğitim merkezleri, uygunsuz eğitim metotlarına kendisini kapatmaktadır. Devre dışı kalmış merkezlere bizim doğru eğitim sinyallerimizin gitmesi mümkün değildir.

Çünkü eğitim merkezlerimiz Allah'ın Rab isminin bizdeki tecelli noktalarıdır. O tecelli noktalarına Rab ismine uygun eğitim metodu gitmeyince, onlar otomatik açılımını yapamamaktadırlar.

Peygamberimiz, torununu doğru eğittiği için, çocuk sinyali alıp işleyebiliyor.

Çocuk ilk farklı bakışta, alıcısı açık olduğu için, hatasını anlayıp, davranışını anında kontrol edebiliyor.

Sevgili Dede, davranışını kontrol eden çocuğa, hemen bakışının altındaki manayı açıklıyor:

"Muhammed'in (a.s.m.) ehl-i beytinin sadaka malı yemediklerini bilmez

misin?”[38]

On beş günde dil öğrendi

BABASI, Evs ve Hazreç kabileleri arasındaki “Buas Günü” harplerinde ölmüştü.

O küçük bir çocuktu henüz.

Altı yaşındaydı...

Zeyd bin Sabit yetim kalmıştı.

Babasızlığını unutacak kadar ilgi gördü tüm babalardan daha şefkatli olan Sevgili Peygamberinden.

Bedir Savaşı olmuştu.

Müşriklerden pek çok esir vardı. Bu esirlerin kurtulup ailelerine dönmeleri için kurtuluş fidyesi vermeleri gerekiyordu.

Peygamberimiz, kurtuluş fidyesi ödemeye durumu müsait olmayanlara bir kolaylık getirmişti. Ensar çocuklarından on tanesine okuma yazma öğreten serbest bırakılacaktı.

Zeyd, Sevgili Peygamberinin bu okuma yazma öğretim sisteminde, okuma yazma öğrenen çocuklardan biri oldu.

Zeyd çok zeki bir çocuktu.

Peygamberimiz ona İbraniceyi öğrenmesini söyledi. Zeyd 15 gün içinde İbranice öğrendi.

Sevgili Peygamberi bir gün sordu Zeyd’e:

“Süryaniceyi güzelce okuyup yazabilir misin?”

Zeyd:

“Hayır, iyi okuyup yazamam” dediğinde Peygamberimiz buyurdu:

“O halde sen onu iyice öğren.”

Zeyd, Peygamberinden aldığı emirle bu dili 17 günde en iyi şekilde öğrendi. [39]

Allah unutturdu

HZ. ENES, Peygamberimizin hizmetinde bulunan bir çocuktu.

Enes de tüm çocuklar gibiydi. Çocukluk hataları yapardı. Verilen işleri unutup, yapmazdı.

Bir iş için bir yere gönderildiği zaman yolda unutup, oyuna daldığı da olurdu.

Yani her çocuk gibiydi Enes.

Peygamberimiz bir yere gönderirdi küçük Enes'i.

Sokakta çocukları görünce oynamaya başlar, niçin gittiğini unuturdu çoğu kez.

Sonra hatırlardı birden unuttuğunu.

Utanarak gelirdi Sevgili Peygamberinin huzuruna.

Enes der ki:

"O beni böyle mahcup ve ürkek görünce: 'Ne yapsın Enes?' derdi. 'Onun elinde bir şey yok ki... Ona yapacağı işi Allah unutturuyor!'"

Yine bir gün Peygamberimiz, Enes'i bir yere göndermişti.

Enes gitmek istemiyordu. Sonra bu düşüncesine pişman oldu ve gitti.

Ancak sokakta oynayan arkadaşlarını görünce her şeyi unuttu. Oynamaya daldı…

Çok geçmeden bir el, Enes'in ensesinden sevgiyle tuttu.

Enes, döndüğünde Sevgili Peygamberinin gülümseyen yüzü ile karşılaştı.

Peygamberimiz sordu:

"Enesçik! Seni gönderdiğim yere gittin mi?"

Enes, Peygamberinin bu sıcak sorusuna hemen cevap verdi:

"Evet, ey Allah'ın elçisi… Hemen gidiyorum!"

Sorumluluk verdiği kişinin sadece bir çocuk olduğu gerçeğini unutmuyordu Peygamberimiz.

Çocukça bu davranışa büyük olgunluk gösteriyordu.

Çocuğu suçlamıyordu ki, suçluluk psikolojisine girmesin. O huy kendisinde kalıcı olmasın.

"Allah unutturdu!" derken çocuğu bir daha hata yapmamaya da yönlendiriyordu...[40]

Cebrail’i çocuk gördü

PEYGAMBERİMİZİN AMCASI Hz. Abbas (r.a.) bir gün Peygamberimizin yanına geldi.

Yanında, küçük bir çocuk olan oğlu Abdullah da vardı.

Amca Abbas, yeğeninden her zamankinden farklı bir davranış gördü. Her zaman amcasıyla çok ilgilenen Peygamberimiz, bu defa pek konuşmamış ve ilgilenmemişti.

Amca bundan rahatsız olarak ziyaretini kısa kesti. Yolda giderken huzursuzluğunu oğlu Abdullah’a anlatmadan edemedi.

“Amcaoğlunun nasıl davrandığını gördün mü Abdullah? Sanki beni görmedi bile. Gelişimizden memnun olmadı!”

Çocuk Abdullah, babasının böyle düşünmesine şaşırdı.

“İyi ama baba” dedi. “Yanında bir adam vardı, onunla konuşup duruyordu.”

Amca Abbas, yeğeninin yanında kimseyi görmemişti. Oğluna inanmak istemedi. Tekrar dönüp içeri girdi. Odada Peygamberimizden başka kimse yoktu.

“Ya Resulallah, senin yanından ayrılınca bizimle ilgilenmediğinizi Abdullah’a söylediğimde, o yanınızda birisinin olduğunu, onunla konuştuğunuzu söyledi. Ben ise yanınızda kimseyi göremiyorum!” dedi.

Peygamberimiz Abdullah’a sordu:

“Abdullah, sen onu gördün mü?”

Abdullah:

“Evet, gördüm” dedi.

Peygamberimiz kırılan amcasına dedi ki:

“O Cebrail’di, kendisiyle meşgul olduğum için seninle konuşamadım...”

Seni nerede bulabilirim?

ENES, sekiz-dokuz yaşlarında bir çocuktu.

Annesi onu Peygamberine götürdü. Onun yanında kalacak, onun terbiyesinde büyüyecekti.

Enes, on yıla yakın Peygamberimizin yanında kaldı. Peygamberimiz, bu süre içinde kendisine bir defa bile kızmadı.

Enes, daha küçük yaşlardayken, çok sevdiği Peygamberini öldükten sonra nasıl bulacağını düşündü.

Ona sormadan edemedi.

“Başım nerede sıkışır ya Resulullah? Söyle de, seni orada arayayım?”

Peygamberimiz, Enes’e kendisini ilk bulabileceği yeri dedi.

“Beni ilk önce ‘sırat’ta ara.”

Enes tekrar sordu:

“Ya orada bulamazsam?”

“Mizan’da (ahirette hesapların yapıldığı yerde) ara!”

Enes düşündü, ya orada da bulamazsa?

“Ya sana orada da rastlamazsam?”

Sevgili Peygamberi o zaman Enes’i rahatlatan üçüncü buluşma yerini söyledi:

“Beni ‘havuz’da ara (Cennetteki Kevser havuzu). Mutlaka bu üç yerin birinde buluşuruz!”

O, öyle bir sevgi, şefkat, anlayış ve hoşgörü pınarıydı ki, onun yanındaki çocuklar, diğer hayatlarında da ondan ayrılmak istemezlerdi...

Onun yanındaki çocuklar öyle bir eğitim alırlardı ki, yalnız dünyadaki geleceklerini değil, diğer dünyadaki geleceklerini de düşünürlerdi.[41]

Anne ve babasını istemedi

ZEYD, küçük yaşta kaçırılıp satılmıştı. Anne ve babasından çok uzaklardaydı.

Anne ve babası yıllarca onu aradılar. Zeyd'in babası küçük oğlu için, "Bir gün Zeyd'imi kucağıma alacak mıyım?" diye hasret dolu şiirler söylerdi.

Zeyd'i kaçıranlar, onu Mekke'ye getirmişlerdi satmak için. Bu çocuğu Hz. Hatice satın aldı. Peygamberimiz onu çok seviyordu. Ona bir köle gibi davranmıyordu. Ona anne ve babasının yokluğunu aratmıyordu. Ancak neticede Zeyd anne babasızdı. Memleketinden uzakta, bilmediği yerlerdeydi.

Peygamberimiz onu o kadar çok sevdi ki, Zeyd bu yoklukların hepsini unuttu. Hatta Peygamberimiz, Zeyd'i kendi evladı olarak kabul etti ve bunu zamanın âdetleri icabı halka da duyurdu. Zeyd, artık onun oğlu idi.

Sekiz yaşındaydı Zeyd. Zeyd mutlu bir şekilde yaşarken, anne ve babası umut ve hasret ile Zeyd'i aramaya devam ediyorlardı. Sonunda araya araya Mekke'ye kadar geldiler ve oğullarını buldular.

Peygamberimizden oğullarını satın almak istediler. Peygamberimiz, çocuğun kendilerinin olduğunu belirtti.

Çocuklara büyükler gibi davranan Peygamber, Zeyd'e sordu:

"İşte oğlum! Annen ve baban... Gitmek istersen onlarla gidebilirsin, kalmak istersen bizimle kalabilirsin." Zeyd, "Sevgililer Sevgilisi"ni o kadar sevmişti ki, babasına; "kendisiyle değil, onunla kalmayı tercihi ettiğini" söyledi.

Hani sahabilerin en çok dedikleri "Anam babam sana feda olsun" sözünün davranışa dökülen ilk örneğini küçük bir çocuk olan Zeyd bizzat gösteriyordu.

Hem de çocukların anne ve babalarının dışında birini tercihleri mümkün olmayan bir yaşta...[42]

Çocuk için satın aldı

ABDULLAH BİN ÖMER küçük bir çocuktu.

Babasının, Hz. Peygamber ile bir yolculuğunda o da bulunmuştu.

Abdullah, babasının henüz binilmeyen bir devesine binmişti. Deve yeni binildiği için pek söz dinlemiyordu. Oldukça da hızlıydı.

Abdullah'ın devesi hep kafilenin önüne geçiyordu. Abdullah deveye söz dinletemediği için, babası ikide bir kafilenin önüne geçmek, deveyi geri çevirmek zorunda kalıyor, sık sık çocuğuna sesleniyordu:

"Abdullah, kafilenin önüne geçme!"

Abdullah'ın devesi, tekrar tekrar kafilenin önüne geçince, baba oğlunu azarladı. "Abdullah, Allah'ın Resulünün önüne kimse geçemez."

Çocuğun azarlanması Peygamberimizi üzmüştü. Babaya dedi:

"Şu deveyi bana satsana."

Baba, Peygamberimizin bu isteğine:

"Ey Allah'ın Resulü! O senindir." diyerek cevap verdi.

Peygamberimiz bunu kabul etmedi. İsteğini tekrarladı:

"Şu deveyi bana sat!"

Bunun üzerine baba, deveyi Allah Resulüne sattı.

Deve artık Peygamberimizin olmuştu. Devenin yeni sahibi Abdullah'a seslendi:

"Abdullah, artık deve senindir. Ona istediğin gibi binebilirsin!"[43]

Haksız bağış

NUMAN BİN BEŞİR'İN annesi, Numan'ın babasından çocuğuna bir şeyler bağışlamasını istedi.

Baba, eşinin bu isteğine bir yıl cevap vermedi. Anne, konuyu tekrar gündeme getirdi. Baba da annenin isteği olan bağışı Numan'a verdi.

Ancak anne yine tatmin olmadı. Bu bağışa Peygamberi şahit etmesini istedi babadan. Baba, küçük Numan'ın elinden tutup Peygambere götürdü. Dedi ki:

"Ey Allah'ın Resulü! Karım Amre, oğluna bir köle bağışladığıma seni şahit tutmamı istedi."

Peygamberimiz babaya sordu:

"Senin bundan başka çocuğun var mı?"

"Var" dedi Numan'ın babası.

Peygamberimiz tekrar sordu:

"Onlara da buna yaptığın bağıştan yaptın mı?"

"Hayır" dedi baba.

Peygamberimiz o zaman babaya dedi:

"Öyle ise o bağıştan geri dön. Beni bu işe şahit tutma. Ben haksızlığa şahitlik edemem! Allah'tan korkunuz. Çocuklarınız arasında adaletli davranınız!"

Peygamberimiz, bu tarz adaletsiz davranışların çocuklar arasındaki sevgi bağlarını koparacağını, onlar arasına kin ve nefreti sokacağını biliyordu. Onlara adaletsiz davranılarak adaletsizliğin öğretilmesine şiddetle karşıydı. Çocuklar arasındaki eşit muamelenin ölçüsünü belirtirken, bunun Allah'ın isteyip sevdiği bir husus olduğuna dikkati çekiyordu:

"Allah, öpücüğe varıncaya kadar, her hususta çocuklar arasında adaletli davranmanızı sever..."[44]

Cennet kapısında

SAHABİLERDEN BİRİNİN, nereye gitse arkasından gelen küçük bir oğlu vardı.

Bu şahıs, Peygamberimizi dinlerken de küçük çocuğu önüne oturtur, öyle dinlerdi.

Bir müddet sonra bu sahabi, Peygamberimizin sohbetlerinde görülmez oldu. Küçük çocuğun babasının yokluğu, Peygamberimizin dikkatini çekti.

Ne kendisi, ne de küçük oğlu sohbette görülmüyorlardı.

Sahabiler arkadaşlarının gelmeme nedenini söylediler:

“Ey Allah’ın Resulü! Her zaman yanında gördüğünüz küçük çocuğu öldü. Gelmemesi ise, ‘Oğlumu hatırlayıp, üzülüp, etrafı rahatsız ederim’ düşüncesinden kaynaklanıyor.”

Peygamberimiz bu sahabeyi bulup, başsağlığı diledi ve sordu:

“Söyle bakalım! Vefat eden çocuğunun, yaşadığın sürece hep senin yanında bulunmasını mı, yoksa yarın cennetin hangi kapısına gidersen, onun senden önce koşup kapıyı açarak ‘Buyur babacığım’ demesini mi istersin?’

Üzgün baba dedi:

“Ey Allah’ın Resulü, elbette onun benden önce koşup cennetin kapısını açmasını isterim!”

Adamın bu cevabı karşısında Peygamberimiz, üzgün babayı mutlu eden müjdeyi verdi:

“Öyle ise istediğin olacak...”[45]

Çocuğa tevhit dersi

ABDULLAH BİN ABBAS küçükken, Peygamberimiz onunla büyük insanlar gibi konuşur, sohbet ederdi.

Peygamberimizin bu konuşmalarından birini, küçük Abdullah şöyle anlatır:

Peygamberimiz bir gün beni devesinin terkisine aldı. Bana dedi, “Çocuğum, sana bazı şeyler öğreteceğim.” Sonra bana şunları söyledi:

“Sen Allah’ın emirlerini gözet. Allah da seni gözetip korusun.

“Sen Allah’ın rızasını her işte önde tut. İşte o zaman Allah’ı önünde bulursun.

“Bir şey isteyeceksen, Allah’tan iste.

“Yardım dileyeceksen, Allah’tan dile.

“Şunu iyi bil: Bütün insanlar, toplanıp sana faydalı olmaya çalışsalar, ancak Allah’ın senin için yazdığı faydayı sağlayabilirler.

“Bütün insanlar, sana zarar vermeye kalksalar, ancak Allah’ın senin hakkında yazdığı zararı verebilirler.

“Çünkü artık kaderi yazan kalem yazmaz olmuş ve yazdığı yazılar değişmeyecek şekilde kesinleşmiştir.”

Büyük bir insana anlatılacak tevhit dersini anlatır küçük çocuğa Peygamberimiz. Sebep diye bir şeyin olmadığını...

Oysa biz çocukları hep sebeplerle bağlantılı büyütürüz. Onlara her şeyin Allah’tan olduğu dersini uygulamalı ve vermeliyiz.[46]

Peygamberin sırrı

ENES, sokakta çocuklarla oynamaktadır.
Peygamberimiz yanına gelir.
Çocuklara selam verir.
Sonra Enes'i bir iş için, bir yere gönderir.

Enes, Peygamberimizin istediği işi yaparken annesinin yanına gitmekte gecikir.

Enes annesinin yanına gelince, Enes'e gecikme sebebini sorar anne:

"Ya Enes, niçin geciktin?"

"Allah Resulü beni bir işe göndermişti."

Anne merak eder, Allah Resulünün işini. Enes'e sorar:

"Resulullah'ın işi ne idi?"

Enes, annesine bir çocukta olması gereken davranışla cevap verir:

"Bu bir sırdır. Kimseye söyleyemem!"

Enes'in bu cevabı annesinin hoşuna gider ve der:

"Ey Enes! Öyle ise Resulullah'ın sırrını kimseye anlatma!"

Hz. Enes'i, annesi, Peygamberinin yanında hizmet için götürdüğü zaman da, Enes'e, Sevgili Peygamberinin ilk tavsiyesi sır saklaması yönünde olmuştu.

Peygamberimizin eşlerinin küçük Enes'ten, Peygamberimiz hakkında bilgi almak istedikleri olurdu. Küçük Enes onlara da sır vermezdi.

Peygamberimiz, çocuklarla karşılaştığında büyükler gibi selam verirdi. Onlarla sır paylaşırdı.

Sır paylaşmak, çocukların en çok hoşuna giden davranışlardan birisidir. Çocukların kişilik gelişimi için de çok önemlidir kendine güvenildiğini bilmek... [47]

Teyzeye verilen çocuk

PEYGAMBERİMİZ umre yapmış, Mekke’den çıkıyordu. Medine’ye dönüyordu.

O sırada bir kız çocuğu arkalarından “Amcacığım, amcacığım!” diye bağırarak gelmeye başladı.

Hz. Ali, hemen Hz. Hamza’nın bu küçük kızını kucaklayıp Hz. Fatıma’ya “Amcanın kızını al” diye verdi.

Medine’ye gelinmişti.

Küçük kızın kimde kalacağı konusunda anlaşmazlık çıktı. Hz. Hamza’nın kızının kendi yanlarında kalması hususunda Hz. Ali, Hz. Cafer ve Hz. Zeyd, görüş bildiriyorlardı.

Herkes haklılık yanlarını söylüyordu.

Hz. Ali, “Bu benim amcamın kızı” diyordu.

Hz. Cafer, “Amcamın kızı, eşim de teyzesi” diyordu.

Hz. Zeyd de, “Onun babası ile Resulullah beni kardeş yapmıştı” diyordu.

Sonunda Peygamberimiz çocuğun kimin yanında kalması gerektiği konusunda karar verdi.

Verirken de çocuğu almak isteyenlerin gönlünü kırmamak için, her birine tek tek iltifat etti.

Hz. Ali’ye:

“Sen bana muhabbetle bağlısın, ben de sana.”

Hz. Zeyd’e:

“Sen bizim kardeşimiz, dostumuzsun.”

Cafer-i Tayyar’a:

“Senin hem görünüşün, hem de huyun bana benzer” dedi.

Sonra, her üçünün de yüzlerine bakarak buyurdu:

“Teyze anne sayılır. Çocuğun onun yanında kalması uygundur.”

Cafer, bu karara çok sevinmişti.

Kalkarak Peygamberimizin etrafında tek ayak üstünde seke seke yürüdü.

Peygamberimiz sordu:

“Ey Cafer, nedir bu yaptığın?”

Hz. Cafer:

“Ya Resulallah, Habeşliler sevindiklerinde krallarına böyle yaparlar. Necaşi de bir kimseden hoşlandı mı, kalkıp böyle hareket ederdi.”

Peygamberimiz, önce çocuğu düşünüyordu. Olayda büyüklerin hatırını gözetmek yoktu.

Çocuk, en iyi nerede rahat edecekse, psikolojisine en uygun yer neresiyse,

orasını tercih ediyordu...[48]

Çocuk altını ıslatınca

TÜM ANNELERİN en büyük arzusuydu; bebeğini, çocuğunu o rahmet kapısına götürmek…

Onun bakışına, onun duasına mahzar etmek. Hele de o mübarek kucağa alınabilmek. Ne büyük saadet!

Ümmü Kays da bu düşünceler içerisinde, küçük oğlunu Peygamberimizin yanına götürdü. Peygamberimiz küçük çocuğu kucağına aldı. Onu sevip okşarken, çocuk üzerine küçük abdestini yaptı.

O anda annenin neler hissettiğini düşünmek gerekir. Ne kadar üzülmüştür kim bilir? Belki de korkmuştur.

Fakat Peygamberimizde anneyi bu duruma sokacak bir hal belirtisi olmadı.

Peygamberimiz ne anneye, ne çocuğa herhangi bir öfke belirtisi göstermedi.

Yalnızca su istedi.

Çocuğun ıslattığı yere döktü suyu.

Çocuğa da kızmadı. Gülümseyerek, öperek suçluluk duygusuna kapılmamasını sağladı.

Bilhassa çocuğun tuvalet temizliğini gerektiren konularda çocuğa kızmak, “Ne yaptın, yapılır mı bu?” gibi sözlerle çocuğu azarlamak ve onu aşağılamak çocuğun psikolojisini bozar ve ileriki yaşlarda çocuğun ahlakî konularda problemli kişilik göstermesine sebep olur.

Çocuk ne yaptığını bilse zaten yapmayacaktır...[49]

Peygamberimizi ağlatan yavru

ON ALTI aylık olmuştu.

Çok sevimliydi. Cıvıl cıvıldı…

Sevgili babası onu çok, hem de çok seviyordu. Birlikte çok vakit geçiriyorlardı. Gülüp oynuyorlardı.

Bir gün, bir haber geldi, küçük İbrahim için babasına… Çok hastaydı İbrahim.

Şefkat dünyasına büyük bir acı düşmüştü Resulullah'ın.

Bu acıyla gitti, İbrahim'in annesi Mariye ile birlikte oturduğu bağ evine…

Her zaman gülüp babasıyla cıvıldaşan İbrahim, solgun, bitkin yatıyordu. Peygamberimiz kucağına aldı küçük çocuğu…

Gözleri başka âlemlere dönmüş; sevgiye, ilgiye cevap vermeyen yavruyu şefkatle bağrına bastı Sevgili Baba.

Artık etrafa gülmez, yüze bakmaz olmuş gözlere bakıp, Rabbinin hükmüne, şefkatinin tevekkülünü söyledi:

"Allah'ın takdirine karşı elden ne gelir İbrahim?"

İbrahim de tevekküle bürünmüş, hiç cevap vermiyordu Sevgili Babasına. Çok geçmeden takdire uyup, sevgili ve sevimli İbrahim gitti ötelere...

Peygamberimizin gözlerinden şefkat yol bulmuş akıyor, akıyordu. Çok sevdiği oğlunun soğuyan vücudu kucağında, damla damla aktı sevgi sözcükleri yaşlarla.

Peygamberin arkadaşı hayretle baktı ağlayan babaya. Sormadan edemedi.

Peygamber nasıl ağlardı?

"Ya Resulallah! Siz de mi ağlıyorsunuz? Siz ağlamaktan halkı men etmemiş miydiniz?" dedi, Abdurrahman bin Avf…

Peygamberimiz, sevgili dostuna dedi:

"Ey İbn-i Avf! Ben size günah ve ahmaklığın ifadesi olan iki ağlayış ve bağırışı yasakladım:

"Nimete kavuşulduğu zaman eğlence, oyun bağrışından ve musibet anında yüz tırmalayıp, üst baş yırtmaktan.

"Benim bu ağlamam ise, şefkatin eseridir, acımadan ve üzüntüden ibarettir.

"Merhamet etmeyene merhamet edilmez. Göz, yaş döker. Kalp, teessür duyar."

Bu, Peygamberimizin vefat eden altıncı çocuğuydu. Onun gidişi, Peygamberimizi ziyadesiyle üzmüştü.

Üzüntüsünü şöyle ifade etti:

"Vallahi ey İbrahim! Senin ayrılığın bizi fazlasıyla mahzun etti."

İbrahim, en sevimli çağında ayrılmıştı.

Bu ayrılış çocukları çok seven Peygamberimizin gönül dünyasından hasretli ifadelerle belirtildi. İbrahim'in vefatına şefkatli Peygamberimiz ne derece

üzüldüğünü bir gün, dağa bakarak dillendirdi:

“Ey dağ! Eğer, bendeki üzüntü sende olsaydı, muhakkak yıkılmış gitmiştin.”

Hissiz dağın bile yıkılabileceğini söyleyen Peygamberimiz devamında üzüntü karşısındaki tevekkülün nasıl olacağını da ifade ediyordu:

“Fakat biz Allah’ın bize emrettiğini söyleriz: İnna lillah ve inna ileyhi raciun (O’ndan geldik. O’na döneceğiz). ”

Peygamberimiz, küçük İbrahim’in cennetteki halini, Rabbimizin ona ikramını şöyle anlatıyordu:

“İbrahim benim oğlumdur. O, meme emerken ölen bir süt kuzusudur. Sütünü tamamlamak için ona, cennette iki tane sütanne tayin edilmiştir.”[50]

Çocuklarını annelerine gönderme

BİR CUMA namazında Hz. Hasan ve Hüseyin yine mescide gelmişlerdi.

Namazdan sonra sevgili torunlarını yine kucağına oturttu Peygamberimiz. Etrafındaki dostlarıyla bu sevdiklerinin sevgisini paylaşmak için buyurdu:

“Beni seven, bunları sevsin.”

Ebu Hureyre, ya Sevgili Peygamberiyle aralarına girip kendilerinin istifadesini azalttığı, ya da Sevgili Peygamberlerini rahatsız ettikleri düşüncesiyle Peygamberimize sordu:

“Onları annelerine götürelim mi?”

Peygamberimiz “Hayır” dedi.

Çocukların, zorla kalmak istedikleri yerden uzaklaştırılmalarını istemedi. Belki de annenin, her zaman “çocuğun bakım yeri” olduğu düşüncesini gidermek için, izin vermedi.

Çünkü her zaman anneye yönlendirilen çocuklar, babanın eğitiminden uzak yetişmektedir.

Daha da önemlisi, erkeklerin daha ciddi sohbet ortamlarından uzaklaştırılan çocuklar, ciddi konulardan da uzaklaştırılmış olmaktadır. Annelerin gündelik işleri arasında çocukların zihinsel gelişimlerinin ve fikrî yapılarının önüne geçilmektedir. Daha da önemlisi, çocuklar hayata tek taraflı bakarak, farklı bakış yönlerini öğrenememektedir.

Peygamberimiz, bir çocuğa istenilmediği için bulunduğu ortamdan uzaklaştırılmış olduğu hissini asla vermek istemiyordu.[51]

Küçük kız ölürken

ÇOK SEVDİ o (a.s.m.), çocukları…

Tüm çocukları sevdi. Hem de çok sevdi.

Tanısın veya tanımasın, yakını olsun veya olmasın.

Çok sevdi o (a.s.m.), çocukları…

Güzel olsun, çirkin olsun. Sağlıklı olsun, hasta olsun.

Çok sevdi o (a.s.m.), çocukları…

Hepsi girdi gönlüne. Hepsi sığdı şefkatine.

İbn-i Abbas (r.a.) anlatıyor:

Bir küçük kız vardı. Hastaydı küçük kız. Hem de çok hasta. Hastalığı iyice ağırlaşmıştı.

Sevgiyle koştu küçük kızın yanına o (a.s.m.).

Küçük kız inliyordu.

Kucağına aldı hasta kızı. Şefkati sardı küçük bedeni. Gözlerinden yaşlar döküldü Sevgili Peygamberin.

Bir saate yakın tuttu kucağında. Küçük kızın acıları dindi. Bu büyük bahtiyarlıkla ötelere yol aldı.

Sevgili Peygamberinin kucağından Sevgili Rabbinin rahmetine uçup gitti.

Peygamberimiz, kucağında vefat eden küçük kızı yere bıraktı.

Ümmü Eymen yüksek sesle ağlamaya başlamıştı. Peygamberimiz onu ağlamaktan men etti. Ümmü Eymen, Peygamberimize dedi:

"Sizi de ağlarken gördüm."

Peygamberimiz Ümmü Eymen'e cevap verdi:

"Benim ağlayışım sabırsızlıktan değildir. Ben merhametimden ve sessiz ağlarım. Mü'min, her durumda hayır ister, hayır üzeredir. Ruhun kabz olunuşu, Allah'a teslim oluşu bir hayırdır, bu yüzden Allah'a hamd eder."[52]

Çocuk niçin ağlar?

ALLAH RESULÜ, yolda arkadaşları ile gidiyordu.

Ağlayan bir çocuk gördü. Hemen çocuğa doğru yönelerek Hz. Ömer'e dedi:

"Çocuğu bağrına bas, sustur, zira o yitiktir."

Peygamberimiz, hiçbir çocuğu ağlarken kendi haline bıraktırmazdı. Yine bir gün Hz. Aişe'nin yanına geldiğinde bir çocuk ağlaması işitti. Hemen çocuğun ağlama nedenini araştırarak sordu:

"Bu çocuğunuzda ne var ki ağlıyor, göz değmesine karşı rukye (nefes) yaptırmadınız mı?"

Peygamberimizin sorusunda çocuk ağlamalarının nazardan da olabileceğini belirtme vardı.

Çocuğu ağlatmamayı tavsiye eden Peygamberimiz, bu konuda eşlerine Hz. Hüseyin'i ağlatmama konusunda tembihte bulunmuştu.

Ağlayan çocuklar olduğunda, annelerinin çocuklarla ilgilenmelerini sağlamak için, Peygamberimizin namazını kısa kestiğini bilmekteyiz.

Çocuğun ilk yıllarda, bilhassa ilk aylarda sebepsiz ağlamaları olabilmektedir.

Peygamberimiz bu ağlamalarda anneleri sabra teşvik için cennetle müjdelerken, o ağlamaları farklı bir şekilde algılama yolunu da öğretir:

"Çocuğun ağlaması ilk iki ayda Allah'tan başka ilah olmadığına şahadettir, dördüncü ayın sonuna kadar Allah'a tevekkül, sekizinci ayın sonuna kadar anne ve babası için istiğfardır..."[53]

Bir tutam saç

BİR TUTAM saçı vardı, uzun.

Bu uzun saçı hiç kestirmezdi.

Sevgili Peygamberi ile arasında bir sevgi bağıydı.

O bir tutam saç, kendisi ile Resulullah arasında bir iletişim vasıtasıydı.

Her şeyde vasatı korurdu Peygamberimiz. Çocuklarla şakalaşmada ise en öndeydi. En ilerdeydi.

O çocuğu memnun etmek için hep en önde oldu.

Çocuğu sevmede en önde oldu.

Onun eğittiği çocuk, eğitimde en önde oldu.

Onun eğitimiyle eğitilen çocuklar, hep en önde oldu.

Sevdi o çocukları.

Sevgiyle suladı. Merhametle sardı.

Şefkatle büyüttü.

Tuttu ellerinden.

Tuttu saçlarından.

Tuttu kalplerinden.

Enes'in hiç kestirmediği o bir tutam saçı Allah Resulü ile aralarında şakalaşma vasıtasıydı. O saçtan zaman zaman tutup çekerdi Allah Resulü.

Bir tutam sevgiyle…[54]

Karnından öptü

HZ. HASAN, Peygamberimizin odasından çıkmış, gidiyordu.

Belli ki Peygamberimiz onu sevip, okşayıp, öpmüştü.

Ebu Hureyre hemen küçük çocuğun yanına geldi.

Küçük çocuğa sordu:

“Ey çocuk! Allah Resulü nerenden öptü?”

Ebu Hureyre, çocuktan Sevgili Peygamberinin neresini öptüğünü göstermesini istiyordu.

Sevimli çocuk Hureyre’nin isteğini yerine getirdi.

Eteğini kaldırdı ve karnını gösterdi. Sevgili Dede, sevgili torununu karnından öpmüştü.

Ebu Hureyre’nin de isteği buydu.

Hemen Sevgili Peygamberinin öptüğü yerden, küçük Hasan’ın karnından o da öptü. Sevgili Peygamberinin öptüğü yerden öpmek için küçük çocuğu tutmuştu. Onun mübarek ağzının dokunduğu yere dokunmak için.

Peygamberimiz sevgili torunlarını yalnız yüzünden değil, vücutlarından da öpmekteydi.

O çocukları çok öpüyordu ve öpmeye teşvik ediyordu. Buyuruyordu:

“Çocuklarınızı çok öpün, zira her öpücük için size cennette bir derece verilir ki, iki derece arasında beş yüz yıllık mesafe mevcuttur. Melekler öpücüklerinizi sayarlar ve sizin için yazarlar.”[55]

Bana koşun

PEYGAMBERİMİZ, Hz. Cafer ve amcası Hz. Abbas’ın, aynı yaşlarda olan çocuklarını karşısına alır ve onlara elinde tuttuğu herhangi bir şeyi göstererek derdi:

“Bana doğru koşun! Sizden, önce kim yanıma ulaşırsa, ona bunu, vereceğim!”

Onlar da tüm hızlarıyla, Peygamberimize doğru koşup, huzur verici sırtına, ya da göğsüne kapanırlardı. Peygamberimiz de onları öper ve kucaklardı.

Peygamberin bu davranışında çocuklarla hem oyun, hem de yarış vardı. Yarışın içinde mükâfat…

Çocukları yarıştırırken de sevgiye yarıştırmaktaydı. Onları kendi kucağına koşturmaktaydı...

Peygamber Efendimizde, çok sevilen bir çocuk anlayışı vardır. Hissettirilen sevgi, sözlerle ve davranışlarla pekiştirilir.

Bilhassa çocuğa, sevginin en önemli inandırıcılığını sağlayan öpme, kucaklama ve onlarla oynama sürekli tekrarlanır, ruhlarının doyumu için.

Büyüklerin yanından uzaklaştırılan, onları rahatsız etmemesi için sürekli uyarılan çocuklar, büyükleriyle ruhlarının istediği yakınlığı kuramazlar…

Böyle bir söz duymazdı, Peygamberin yanındaki çocuklar...

Peygambere göre çocuklar büyükleri rahatsız etmez; büyükler çocukları rahatsız eder...[56]

Çocuğu imana davet etti

O BİR Yahudi çocuğuydu. Peygamberimize hizmet ederdi. Bir gün hastalandı.

Peygamberimiz onun ziyaretine gitti. Onun başucuna oturdu. Çocuğa dedi:

“Müslüman ol!”

Çocuk karar veremedi.

Yanında duran babasının yüzüne baktı.

Babası dedi:

“Ebu Kasım’ı dinle!”

Çocuk, babasının bu sözleri üzerine Müslüman oldu. Hem babasının, hem de Peygamberinin sözünü dinlemiş oldu.

Çocuğun Müslüman olması Peygamberimizi çok mutlu etti. Coşkuyla yaratıcı, koruyucu, merhametli ve müşfik Allah’a şükretti.

Buyurdu ki:

“Şu yavrucağı cehennemden kurtaran Allah’a hamd olsun!”

Hasta çocuk ziyaretlerinde bizler, çocuklarla ilgilenmekten çok, anne ve babayı avutmakla meşgul oluruz.

Oysa Peygamberimiz çocukla meşgul oluyor.

Çocuğu imana davet ediyor...

Bize, imana davette yaş kavramının önemli olmadığını gösteriyor...[57]

İsim takma

PEYGAMBERİMİZİN ÇOCUKLARLA oyun şekli ve yakınlığı görenleri daima şaşırtmıştır.

Ebu Hureyre de onlardan birisidir. Gördükleri karşısında oldukça şaşırmıştır. Bu şaşkınlığı şöyle anlatır:

Bu gözlerimle gördüm ve şu kulaklarımla işittim. Elleriyle Hz. Hüseyin’in ellerini yakaladı. Ayaklarını kendi ayakları üzerine koydu ‘çık’ dedi. Çocuk çıkmaya başladı. Öyle ki ayaklarını Resulullah’ın göğsü üzerine koydu.

Peygamberimiz çocuğu öptü ve “Allah’ım sen bunu sev, zira ben onu seviyorum” dedi.

Sonra da çocuğun ellerini tutup ayaklarını ayakları üzerine koyup sallayarak dedi “Zayıfcık, zayıfcık, haydi çık gözü küçük.”

Peygamberimiz, çocukla oyunda tekerleme de kullanıyordu.

Onun çocuklarla çok yakın oyun halini anlatanlardan biri de Sa’d bin Ebi Vakkas’tır:

“Resulullah’ın huzuruna girmiştim. Hasan ve Hüseyin’i karnı üzerinde oynarken buldum.”

Yine bu oyunlardan birinde Hz. Hasan’ın parmaklarını Peygamberimizin sakalına sokarak oynar, Peygamberimizin de dilini çocuğun ağzına sokarak karşılık verir.

Peygamberimiz çocukla oyunlarında onlara takma isim de takardı.

Hz. Enes’e iki kulaklı anlamına “zülüzüneyn” derken, Hz. Hasan’a da “luka” diye seslendiği belirtilmekte...

Peygamberimizin koyduğu bu isimler onları kötüleme manasında değildir. Çünkü tüm insanlar iki kulağa sahiptir...[58]

Çocuğun saç kesimi

PEYGAMBERİMİZ, KÜÇÜK bir çocuk gördü.

Çocuğun başının bir tarafı tıraş edilmiş, bir tarafı edilmemişti. Çocuk çevresine utangaç ve ürkek bakıyordu. Her an alay edilmeyi bekliyor gibiydi.

Çocuk dünyasında önemli olan bu çirkin görüntünün hemen farkına vardı Peygamberimiz.

Çocuğun bu şekilde tıraş edilmesini yasakladı ve buyurdu:

“Ya başın tamamını tıraş edin veya hepsini bırakın!”

Çünkü çocuk, bu şekilde gülünç olmaktaydı.

Çevresi onunla alay etmekteydi.

Bütün bu davranış boyutları, çocukların şahsiyetlerini zedelemekte ve onlardaki kendisine güven duygusunu yıkmaktadır.

Çoğu zaman da çocukları kendimizle kıyaslarız.

Bizim için önemi olmayan bir halin, çocuk için de öneminin olmadığını düşünürüz ya da öyle olmasını isteriz.

Onun çocuk olduğunu, topluma kendisini kabul ettirme döneminde olduğunu unuturuz.

Çocuğa ilk kompleksi ve kişilik zedeleyici davranışları kendimiz veririz.

Çünkü hiçbir çocuk kompleksli ve öz güvensiz doğmaz.

Şefkatli ve onurlandırıcı Allah (c.c.) hiçbir kulunu bu şekilde yaratmaz...[59]

Onu gören bebek konuştu

HER DOĞAN BEBEĞİ dua için ona götürürdü anneler...

Her yanına gelen bebekle ilgilenirdi o...

Her bebek gibi o da yeni doğmuştu. Annesi onu da götürdü. Peygamberi, küçük bebeğe yöneldi.

Baktı...

O bakış yeterli geldi bebeğe.

O bakışla küçük bebek konuşmuştu.

“Sen Resulullahsın!” dedi bebek.

Peygamberi, bu küçük ümmetinin kendisine sunduğu şahadetini “barekallah” diyerek karşıladı.

Küçük Yemame, Peygamberinin bu duası üzerine “Mübarekü’l-Yemame” olarak anıldı.

Peygamberlerin mucizesiydi bebek iken konuşmak. Doğduğunda “ümmeti, ümmeti” diyen bir Peygamberdi o...

Birçok peygamber de bebekken konuşmuştu.

Hz. İsa bebekken konuşmuştu.

Hz. Yahya konuşmuştu.

Hz. İbrahim konuşmuştu.

Hz. Yusuf’un konuştuğu da söylenmekteydi.

Fakat Peygamberimiz hepsinden farklıydı. Peygamberimizin bu mucizesi kendisiyle beraber ümmetinde de görülmekteydi.

Onun benzersiz bakışları, bebekleri konuşturmaktaydı.

Onun bakışı, bebekteki “Mütekellim” ismini harekete geçiriyordu...[60]

Bereketli dua

MEKKE FETHEDİLMİŞ, Sevgililer Sevgilisi, yıllar önce hüzünle ayrıldığı memleketine kavuşmuştu.

Onu üzerek gönderenler, yüzleri önde, utanarak geliyorlardı ona bağlanmaya.

Bu gelenlerden birisi de Zeynep binti Humeyd'di…

İslam'a kalbini açtı, gönlünü verdi. Eşi, daha önceden İslam'ın nuruna kalbini kapatarak gitmişti bu dünyadan.

Zeynep şanslıydı. Bu şansı küçük oğlu ile yaşamak istedi.

Küçük Abdullah'ı da yanına alıp gitti Peygamberine ve dedi:

"Ya Resulallah! Oğluma İslam biatı yapınız."

Peygamberimiz, sevimli küçük çocuğun başını sıvazladı. Ona bereketle dua etti. Ve dedi:

"O küçüktür."

Biat almaya küçüktü, dua için ise değil.

Ticaretle uğraşan Abdullah'ın hayatı bereketle doldu.

Çarşıda ona rastlayanlar "Bu mala bizi de ortak et" derlerdi. Bilirlerdi onun Peygamber duasına mahzar olduğunu.

Bazen öyle kâr ederdi ki alış verişte, herkese bir deve yükü kâr gönderirdi.

Âlemlere rahmet olandan aldığı dua, bereketli bir rahmet olup yağdı Abdullah'ın hayatına…[61]

Çocuğu bineğine aldı

İSLAM ORDUSU Mute'dedir…

İslam ordusunun komutanı Zeyd şehit düşer.

Sonra sancağı Cafer alır, o da şehit olur. Sonra sancağı Abdullah bin Revaha alır. O da şehit olur.

Sonra sancağı Peygamberin haber verdiği biri alır. İslam'ın kılıçlarından birisi…

Karşılarındaki çok büyük bir kuvvete rağmen, İslam ordusunu yok olmaktan kurtarır İslam'ın kılıcı Halid bin Velid.

Büyük acılar yaşar bu ordu. Büyük kayıplar verir...

Medine'ye dönmektedirler.

Peygamberimiz başta olmak üzere tüm sahabiler ve çocuklar onları karşılamak üzere Medine'nin dışına çıkarlar.

Hava çok sıcaktır.

Peygamberimiz çocuklara bir öncelik tanınmasını ister. Çocukların bineklere bindirilmesini emreder.

Orduyu karşılamak üzere gidenlerin içinde bu savaşta babası şehit olan Hz. Cafer'in küçük oğlu da vardır.

Peygamberimiz, Cafer'in oğlunun kendisine verilmesini ister.

Küçük yavruyu kendi bineğine bindirir ve babasının şehit olduğu orduyu karşılamaya gider...[62]

Kız olsaydı

ÜSAME BİN ZEYD küçük bir çocuktu.

Bir gün kapının eşiğine takılıp düştü.

Alnı kanamıştı. Peygamberimiz küçük Üsame'nin kanının temizliğini bizzat kendisi yaptı.

Mikroplu kanı emdi, püskürttü. Sonra küçük Üsame'yi kucağına aldı ve sevdi.

Yine bir gün Peygamberimiz, Hz. Aişe'ye küçük Üsame'nin yüzünü yıkamasını söylemişti.

Hz. Aişe çocuğu olmayan bir hanım olduğu için, bu tarz işlere eli yatkın değildi. Üsame'nin yüzünü pek uygun olmayan bir tarzda yıkadığını gören Peygamberimiz, çocuğu Hz. Aişe'nin elinden alarak, kendisi yıkadı.

Sonra da dedi:

"Üsame kız olmamakla bize iyilik yaptı. Eğer Üsame kız olsaydı, ona güzel elbiseler giydirir, takılar takar, onu süslerdim. Ben evlendirirdim."

Peygamberimiz kız çocuklarının süslendirileceğine dikkat çekiyordu.

Çocukları sevme boyutunda biz, kız çocuklarını "erkek gibi ya da bir de erkek olsaydı!" diye severiz. Çocuğa erkeklik kompleksini vererek… Erkeği ayrıcalıklı göstererek…

Oysa Peygamberimiz bir kız için hiçbir zaman böyle bir şey söylemiyor.

Küçük Üsame'yi ise "Kız olsaydın, seni süslerdim" diye seviyor...[63]

Çocuk oruç tutunca

PEYGAMBERİMİZ çocuklarla oyun oynardı.

Onların oyunlarına katılırdı. Onlarla şakalaşırdı.

Oruç tutan çocuklara özel ilgi gösterirdi...

Yeni başladıkları bu ibadette zorlanmalarını engellemeye çalışırdı.

Açlıklarını unutturarak, zamanın hızlı geçmesini sağlamaya çalışırdı.

Orucun gün içerisinde zorlaşmaya başladığı öğle vaktinden sonra başlardı bu ilgi.

Onları birtakım şeylerle oyalardı.

Oruç, çocuklar için zor bir ibadetti.

Oruçta büyüklerin kendileri ile daha çok ilgilendiğini gören çocuklar, bu ilgiyi sürdürmek için oruç tutmak isteyeceklerdi.

Her zamankinden farklı hediyeler alınarak, çocuğun bu konuya teşviki sağlandığı gibi, belleğinde de oruç, açlık ve susuzluk olarak kalmayacaktı.

Oruç, küçük dünyasında, daha çok ilgi, daha çok iltifat ve hediye olarak yer edecekti.

Sadece ibadet ve ahlak konularının değil, hiçbir konunun sertlikle anlatılmasını istemezdi Peygamberimiz...[64]

Çocuğu anneden ayırmak

PEYGAMBERİMİZİN vefatından sonraydı.

Müslümanlar bir deniz seferine çıkmışlardı.

Bu savaşın komutanı Abdullah bin Kays'tı. Savaş tamamlanmış, Müslümanlar dönüyordu. Yanlarında esirler de vardı. Birden bir esir kadının feryatla karışık ağlaması duyuldu.

Bu gemide Ebu Eyyub El-Ensarî Hazretleri de bulunmaktaydı. Ebu Eyyub Hazretleri bu kadının ağlaması üzerine harekete geçti.

"Kadın niçin ağlıyordu?"

Hemen araştırılmasını istedi.

Kadının niçin ağladığı Ebu Eyyub Hazretlerine bildirildi.

"Çocuğundan ayrı kalmış."

Ebu Eyyub, kadının çocuğunun derhal bulunmasını ve ona verilmesini istedi. Çocuğun bulunup teslim edilmesiyle bizzat uğraştı.

Çocuk bulunup anneye teslim edildi.

Ebu Eyyub Hazretlerinin bu çocuğun bulunması için gösterdiği titizlik, komutan Abdullah'ın gözünden kaçmadı ve sordu:

"Bu konuda niçin bu kadar titiz davrandınız?"

Ebu Eyyub Hazretleri, Peygamberinden duyduğu bir hadisle karşılık verdi komutana:

"Ben Peygamberimizden işittim. Peygamberimiz dedi: 'Bir anne ile çocuğunu birbirinden ayıranları yüce Allah, kıyamet gününde bütün sevdiklerinden ayırır!'"[65]

Çocuklar seçti

MEKKE ZOR günler yaşıyordu.

Kıtlık vardı. İnsanlar yiyecek kuru bir ekmek dahi bulmakta zorlanıyorlardı.

Peygamberimizin amcası Ebu Talip, bu sıkıntıyı derinden yaşayan ailelerdendi. Çocukları da bir hayli fazlaydı.

Peygamberimiz amcasının bu haline üzüldü.

Bir şeyler yapmalıydı.

Hemen karar verdi. Amcası Abbas'a gidip kardeşi Ebu Talip'in durumundan bahsetti. Amcası için bir şeyler yapmaları gerektiğinden söz etti.

Kendisi bir çocuğunu, amcası Abbas da bir çocuğunu alarak Ebu Talip'in yükünü azaltabilirlerdi.

Peygamberimizin bu düşüncesi, amca Abbas'ın hoşuna gitti.

Peygamberimiz, amcası Abbas ile Ebu Talip'in yanına gitti. Durumu söyledi.

Ebu Talip, büyük oğlu Akil'i yanında tutmak istediğini, diğerlerini alabileceklerini söyledi.

Peygamberimiz ve amcası Abbas, çocuklara doğru kucaklarını açtılar. Bakalım kime koşacaklardı?

İlk seçimi Ali yapacaktı.

Ali iki kucaktan birini seçecekti.

Koştu, koştu ve seçti, amcaoğlu Muhammed'in (a.s.m.) kucağını…

Kendisine çok yakın ve sıcak gelen kucağı seçti.

Küçük Ali beş yaşındaydı. Peygamberimiz, çocuğun bakımını üstlenerek evine götürdü...[66]

Çocuk eğitiminde namaz

PEYGAMBERİMİZ, eşi Hz. Hatice ile namaz kılıyordu.

Küçük Ali'nin dikkatini çekti, bu daha önce görmediği hareketler. Onlara ilgiyle baktı. Acaba ne yapıyorlardı?

Hemen sordu:

"Ne yapıyorsunuz?"

Peygamberimiz cevap verdi:

"Rabbimiz için namaz kılıyoruz."

Ali ilk duyduğu kelimeye takılmıştı.

O da kimdi?

Hemen sordu:

"Rab ne demek?"

Onu tanımladılar:

"O bir ve tek olan Allah'tır."

Allah'ı anlattı küçük Ali'ye Peygamberimiz.

Ali'yi imana davet etti.

Ali önce babasına sormak istedi. Sonra vazgeçti. Niçin babasına soracaktı Rabbine imanda? Kararını vermişti.

Geceyi bu düşünceler içinde geçirdi.

Sabah Peygamberimizin huzuruna gitti ve dedi:

"Dün, sen bana neler anlatmış ve neye davet etmiştin?"

Peygamberimiz, amcasının bu çok sevdiği oğlunu yanına oturttu ve tekrar anlattı...

Küçük Ali, ilkin ikincisi, çocukların birincisi olarak iman etti Rabbine.

İmanını başlatan nokta namazdı...

O namazın yansımasıydı, küçük çocuğun ruhuna imanın nurunu yakan…

Sonra "çocuk" demeden ona Rabbini anlatan Peygamberimiz. Bir büyük gibi ona imanı teklif eden Peygamber amcaoğlu...

Namaz ve sunum…

Küçük çocuğun dünyasındaki değişimin başlangıcı...

Büyüğün Rabbi ile konuşmasını, çocuğun tatbikatlı görmesi ona imanî konuları öğretmekte en önemli noktadır.

Namazda çocuğun Rabbi ile bağlantı, ailesinde gördüğü en somut kavramdır.

Böylece de imanî konular çocuğun dünyasında soyut olmaktan çıkacaktır.

İşte, birisi var anne babasının her gün beş defa konuştuğu…

Bu görüntü ile büyüyen çocuğun içinde, imanın sarsılmaz temelleri atılmış

olacaktır...[67]

Annem nerede?

FATIMA, Peygamberimizin en küçük kızıydı. Annesi Hz. Hatice öldüğü zaman on yaşlarındaydı.

Fatıma, annesiz, acı ve özlem dolu günler yaşarken, bu sevgili varlığın nereye gittiğini de çok merak ediyordu.

Bir gün bu merakını babasına sordu.

“Annem şimdi nerede?”

Peygamber Baba cevap verdi:

“Kamıştan bir köşkün içinde…”

Kamıştan bir köşkü hayalinde canlandıramadı küçük Fatıma...

“Şu bildiğimiz kamış mı?” Baba, küçük kızının anlayacağı tarzda açıkladı, cennetteki köşkleri:

“Hayır, hayır inciler, yakutlar ve mercanlarla süslü bir kamış.”

Fatıma rahatlamıştı.

Annesinin gittiği yer bu dünyadan daha iyi bir yerdi.

Yakınları ölen küçük çocukların dünyasındaki en önemli kavram ve düşünceydi Fatıma’nın düşüncesi.

“Şimdi o nereye gitti? Ne yapıyor?”

Peygamberimizin kızı da her çocuğun kafasını karıştıran bu önemli düşüncesini sormuştu babasına.

Verilen cevap, çocuklara ölümü kabul ettirici ve onları ölüm konusundaki kötü düşünceden uzaklaştırıcı tarzdaydı...[68]

Çocukların geceleri dışarı çıkmaması

PEYGAMBERİMİZİN çocuk eğitim tekniğinde hiçbir şey atlanmaz.

İşte bunlardan biri:

“Güneş batıp, gece karanlığı yahut gecenin bir kısmı hâsıl olduğu zaman, çocuklarınızı dışarı çıkmaktan men edin. Çünkü şeytanlar o sırada dağılır, faaliyete geçerler. Yatsıdan bir saat geçince de dışarıdaki çocuklarınızı meskeninize koyunuz.”

Peygamberimizin, saat vererek bildirdiği zaman, çocukların her türlü tehlikelere ve günahlara maruz kaldıkları saatlerdir.

Çocukluktan başlatılan gece dışarıda kalma durumları, ileriki yaşlarda ve bilhassa gençlik döneminde bir alışkanlık haline gelmektedir.

Anne ve babanın isteğine karşı çıkan çocuk, “Peygamberim istemiyor!” küçük iken ruhuna aldığında, kendisini çok seven Peygamberini üzmemek için gece dışarıda kalmayacaktır.

“Bu saatte dışarıda kalamam. Çünkü Peygamberim istememiş” diye düşünecek ve belirli bir saatten sonra evine dönecektir.

Bilmeliyiz ki, Peygamberimizin bildirdiği zamanın dışında, gece dışarıda geçen her anımız, o bizi çok seven Sevgili Peygamberimizi üzüp, rahatsız etmektedir...

Bunun için de hayattayken olduğu gibi şu an dahi bizlerle ilgilenen, her halimiz onu mutlu eden veya üzen bir Peygamberi tanıtmalıyız öncelikle çocuklarımıza.[69]

Bebeğinin sesini duymak istemedi

PEYGAMBERİMİZİN OĞLU Kasım daha küçük yaşında iken vefat etmişti.

Annesinin sütleri hâlâ akıyordu.

Anne Hz. Hatice hâlâ akmakta olan küçük yavrunun sütleri için Peygamberimize dedi:

“Ey Allah’ın Resulü! Kasım’ın sütü taştı. Keşke Allah onun ömrünü sütünü bitirinceye kadar uzatsaydı.”

Peygamberimiz yavrusundan ayrılan anneye cevap verdi:

“Ey Hatice! O süt dönemini cennette tamamlayacak!”

Anne sevinmişti. Sevincini dile getirdi.

“Ya Resulallah! Bunu daha önce bilseydim, Kasım’ın ölümü bana daha hafif gelirdi.”

Peygamberimiz, anne Hatice’ye dedi

“İstersen Allah’a dua edeyim de sana onun sesini işittireyim?”

Buna ne gerek vardı? Müminlerin ilk annesi görürcesine iman ediyordu eşinin söylediklerine.

“Hayır” dedi. “Ben Allah ve Resulünü tasdik ediyorum.”

O var diyorsa, vardı…

O cennette diyorsa, cennetteydi.

Anne Hatice, oğlunun sesini ebedî duyacağa yere bıraktı...

Bu gerçek, yalnız anne Hatice için değildi. Bu, bebekleri ölen tüm annelere müjdeydi.

Onlar daha güzel yerlerde. Daha emin ellerdeydi...[70]

Her yerde çocuk

İHSANI, BAĞIŞI, iyiliği ve şefkati bol olan Allah, Peygamberimize şöyle emretmişti:

“Artık sana bu ilim geldikten sonra kim seninle İsa hakkında tartışmaya girerse de ki:

“‘Haydi, gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, hanımlarımızı ve hanımlarınızı ve bizzat kendimizi ve kendinizi çağırıp, sonra da gönülden Allah’a yalvaralım da, bu konuda kim yalancı ise Allah’ın lanetinin onların üzerine inmesini dileyelim.’”

Bu ayet gereği gitti Necranlıların yanına Allah Resulü.

Yanına Hasan’ını, Hüseyin’ini ve onların annesiyle babasını da alarak…

Küçük Hasan’ın elinden tutmuştu. Kardeşi Hüseyin’i ise kucağına almıştı.

Necranlılar bu tablo karşısında korkmuşlardı.

Cizye verip İslam hâkimiyeti altında yaşamayı kabul ettiler.

İslam’ın her boyutunda çocuk vardı.

Allah ve Resulü, çocuğu her konuda birey olarak kabul ediyordu.

Bizlerin çoğu zaman çocuk deyip önemsemediğimiz veya davranışlarına dikkat etmediğimiz çocuk, Allah ve Peygamberinin yanında bireydi...[71]

Çocuklara şakada doz

MEKKELİ MÜŞRİKLER, çöl müşriklerini ve Hayber Yahudilerini de toplayarak Medine'yi yerle bir etmek için bir ordu hazırlamışlardı.

Bunu haber alan Peygamberimiz Medine'yi savunmaya geçti. Medine'nin etrafına hendekler kazılıyordu. Eli kazma kürek tutan herkes, hendek kazmasında çalışıyordu.

Zeyd bin Sabit henüz on yaşlarındaydı. O da kendisine bir kazma ve kürek bulmuş, gücü yettiğince kazmıştı toprağı. Bir ara yorgunluktan uyuyakaldı. Uyandığında kendisini çok üzen bir manzarayla karşılaştı. Kazma ve küreği yoktu! Ne yapacaktı? Hendek kazmasına nasıl devam edecekti? Memleketini düşmana karşı nasıl koruyacaktı?

Hemen, Allah'ın izniyle her şeyin çözümü yanında olan Peygambere koştu.

Peygamberimiz "Küçük bir çocuğun kazmasından ne olur?" demedi. Onun araç ve gereçlerinin ne olduğunu soruşturdu.

Küçük Zeyd'e, Umare bin Hazm Hazretleri şaka yapmış, o uyurken kazma ve küreğini saklamıştı.

Peygamberimiz küçük çocuklara üzülecekleri ağır şaka yapılmamasını söyledi Hazm'a.

Bu arada kendisi de Zeyd'e şaka yapmaktan geri durmadı. Adeta küçük çocuklara nasıl şaka yapılacağını ve dozunu gösteriyordu. Şakayla bile olsa çocukların üzülmemesi gerektiği dersini veriyordu bizlere.

Kazma ve küreğini küçük Zeyd'e verirken, gülümseyen sevgi dolu bir sesle ona şöyle dedi:

"Ebu Rukkad! (Uykucuların babası!)"[72]

Çocuklara eşit davranmak

DOSTLAR TOPLANMIŞTI etrafına…

Kalpler uyanık, sevgiyle taşmıştı.

Melekler gıpta ile bakıyordu.

Herkes onu dinliyordu.

O da geldi, Sevgili Peygamberinin bulunduğu topluluğa. Yanına oturdu. Sohbeti dinlemeye başladı...

Bir müddet sonra, adamın yanına ona çok benzeyen bir erkek çocuk geldi. Baba, çocuğu şefkatle kaldırarak dizine oturttu. Öpüp sevmeye başladı.

Çok geçmeden bir kız çocuğu girdi içeriye. Ürkek bakışlarıyla odayı taradı. Aradığını bulunca gözlerini yerden kaldırmadan yürüdü. Babasının yanına gitti.

Baba, kızını dizine değil, yanına oturttu ve onunla hiç ilgilenmedi.

Adamın davranışını gözlemleyen sevgi ve şefkat pınarı Peygamberimiz, çocuklarında cinsiyet ayrımcılığı yapan babanın tutumunu hiç beğenmedi.

Bu bir adaletsizlik örneğiydi. Mübarek yüzünde öfke alametleri belirdi.

Çocuklarına farklı davranan babaya sert bir ses tonuyla dedi ki:

“Niçin ikisini bir tutmadın?”

Erkek ve kız çocuklarına eşit davranmayanlar, onlara adaletsizliği ilk öğretenlerdir.

İnsanlar arasında ayırım yapmayı da...[73]

Çocuk ağlayınca

PEYGAMBERİMİZ, Mevla'nın huzuruna varmış namaz kılmaktaydı.

Onun arkasında namaz kılmak nimetini kaçırmak istemeyen sahabiler de arkasında saf tutmuşlardı.

Sahabiler iyi bilmekteydiler, onun arkasında kılınan namazın ne olduğunu.

Onun arkasındaki namaz, miracın ta kendisiydi. Onun arkasındaki namaz, imanın iki kutbunun buluşmasında, üçüncü olmaktı.

Onun namazı, tüm meleklerin ve Cebrail'in (a.s.) saf tuttuğu bir namazdı.

O saflarda yer almaktı.

Kim bilir daha ne hakikatler...

Bu düşüncelerle saf bağladı kadın, erkek Müslümanlar. Bu nasibi kaçırmak istemeyen hanımlar da geliyordu Peygamberin mescidine, çocuklarıyla beraber.

Yine böyle bir namazdı...

Huşu ile gayp âlemlerine adım adım yol alındığı namazlardan biriydi.

Manevî âlemlerin soluklandığı bu sessizliği bir çocuk hıçkırığı bozdu.

Ağlayan bir çocuk vardı.

Peygamberimiz namazı kısa kesti.

Sahabe merak etmişti.

Sordular:

"Ya Resulallah! Namazı kısaltmanızın hikmeti nedir?"

Cevabın "Âlemlere rahmet olan"dan geldiği belliydi. Onun, şefkat kaynağı olduğunu gösterir, doğduğunda "ümmeti" demesini hatırlatır, miraçta ümmeti adına konuşmasının sırrını açıklar boyuttaydı.

Dedi ki rahmet kaynağı:

"Cemaatin arasında bulunan annenin yavrusunun ağlamasından duyacağı elemi hissettim! Bu sebeple namazı kısa kestim."

Belki onlar, ağlayan çocuğun namazı kısa kıldırma sebebi olacağını düşünmemişlerdi bile. Belki de anneye kızmışlardı.

O, öyle biriydi ki, annenin çocuğu için duyacağı üzüntünün daha fazlasını, kendisi anne adına duymaktaydı.

O çocuklara olduğu kadar çocukların annelerine de şefkatliydi.

Çünkü anneyi üzmek çocuğu üzmekti. Üzülen anne en yakınında bulunanı üzecekti hemen.

En yakındaki ise çocuktu...[74]

Hırkasını nasıl almak istedi?

ÜMMÜ’L-HAKEM, Peygamberimizin amcası Zübeyr’in kızıydı.

Peygamberimizin nurdan eşyalarından birisine sahip olmak istiyordu. Peygamberin bir eşyası demek, ondan zerrelerin sahip olana geçtiği bir parça demekti.

Bu isteğine ulaşacağı anı sabırsızlıkla bekliyordu Ümmü’l-Hakem. Peygamberimizi yolda yürürken görünce yüreği ağzına geldi heyecandan. Peygamberimiz, Ümmü Seleme annemizin evine gidiyordu.

Ümmü’l-Hakem, oğlu Abdullah’ı yanına çağırarak kulağına bir şeyler fısıldadı. Çocuk, var gücüyle Peygambere doğru koşmaya başladı. Ona yetişince arkasındaki hırkayı çekiştirmeye başladı.

Peygamberimiz çocuğa dönüp gülümsedi. Elini uzattı. Yavrunun koşmaktan pembeleşmiş kar beyazı yanağını okşadı. Yumuşak bir sesle:

“Sen kimsin?” diye sordu.

“Ümmü’l-Hakem’in oğluyum.

“Peki, söyle bakalım, hırkamı niçin çektin?”

“Annem öyle istedi. Hırkanızı kendisine götürmemi söyledi.”

O, her şeyde olduğu gibi cömertlikte de en üstün kılınmıştı. Nasıl ve ne şekilde olursa olsun isteyene, istediği her şeyini ikiletmeden verirdi.

Hırkasını çıkartıp yüzüne hayranlıkla bakan çocuğa verdi. Buyurdu ki:

“Al bunu annene götür. Hırkayı ikiye ayırsın. Yarısını kız kardeşi Dubaa’ya versin, yarısıyla da kendisi örtünsün!”

Büyüklerin ulaşamadığı anlarda çocuklar ona ulaşabiliyorlardı.

Hem de her şekilde...

Çocuğu ölürken

PEYGAMBERİMİZİN KIZI Hz. Zeynep'in çocuğu ölmek üzereydi.

Zeynep, çocuğunun son anlarında, babasının da yanlarında olmasını istiyordu. Babasına haber gönderdi:

"Babacığım oğlum ölüyor, gel!"

Peygamberimiz eğitim insanıydı. Kulluğu öğreten kişiydi. Zorluk karşısında nasıl durulması gerektiğini öğretmek amaçlı haber gönderdi kızına:

"Veren de, alan da Allah'tır. Her şeyin belli bir ömrü vardır. Sabret yavrum. Göstereceğin sabrın Allah katında büyük sevabı olduğunu hatırla!"

Hz. Zeynep istiyordu ki çocuğu, son anlarını Peygamberin kucağında geçirsin, onun hayır duasını alarak ahirete gitsin.

Bu amaçla haberini yeniledi.

Peygamberimiz kızının evine gitti.

Zayıflıktan vücudu eski bir kırbaya dönmüş çocuğu kucakladı. Çocuğun zayıf ve solgun hali karşısında Efendimizin merhametli kalbi acıyla doldu. Mübarek gözlerinden yaşlar akmaya başladı.

Peygamberimizin gözlerinden dökülen yaşlar, orada bulunan Sa'd bin Ubade'yi hayretler içerisinde bıraktı.

"Ey Allah'ın Resulü! Bu yaş, bu ağlayış nedir?" diye sordu.

O eğitim insanı, gözyaşlarının ne anlama geldiğini anlattı:

"Bu gözyaşı, Allah'ın merhametli kullarının gönüllerine koyduğu, kendi rahmetinin bir eseridir. Cenab-ı Hak bu duyguyu kullarından şefkatli gönüllere ihsan eder..."[75]

Hurmaları taşlayan çocuk

KÜÇÜK RAFİ, hurma ağaçlarını taşlayıp hurmaları yere düşürüp yemekteydi...

Bir gün bahçe sahibi onu yakaladı ve doğruca Peygamberin huzuruna getirdi.

Peygamberimize dedi:

“Bu çocuk hurmalarımı taşladı, cezasını verin!”

Bahçe sahibi ceza istiyordu.

Belki de çocuğu Peygambere getirene kadar hırpalamıştı da.

Peygamberimiz olayı bir de çocuktan dinlemek istedi.

Çocuğa sordu:

“Ey oğulcuğum! Niçin hurma ağaçlarını taşlıyorsun?”

Bu şefkatli soruş çocuğun gözlerini yaşarttı.

“Açım” dedi, hafif bir sesle. “Karnımı doyurmak için yaptım.”

Üzüldü Sevgili Peygamberimiz.

“Yavrum” dedi. “Bizim olmayan mal, mazeretimiz ne olursa olsun bize haramdır. Hurma ağaçlarını taşlama. Yere düşen hurmaları ye, onlar helaldir...”

Sonra Rafi’nin kısa kesilmiş saçlarını okşayarak onun için dua etti.

“Allah’ım! Bu yavrunun karnını doyur!”

Çocuğa hiç kızmamıştı Peygamberimiz.

Rezzak’ın kapısına gitti.

Küçük çocuğu doyurması için.

Dua etti...[76]

Çocuğu imam yaptı

KÜÇÜK BİR ÇOCUKTU.

Adı: Amr bin Seleme.

Öğrenmeyi çok seviyordu.

Kendi diyarlarına gelenlerden, Kur'an öğrenmiş, Sevgili Peygamberine gönül vermişti.

Resulullah sevgisi düşmüştü küçük yüreğine…

Görmeliydi onu…

Kavmi, Peygamberimiz ile anlaşmak üzere, bir heyetle Peygamberimize gidiyordu.

Amr da gitmek istedi. O da katıldı heyete.

Kavmi, Peygamberimizin huzuruna geldi. İnanılmaz bir hızla atıyordu küçük Amr'ın kalbi. Yüzüne bakmaya, sesini dinlemeye doyamadı…

Peygamberimiz Amr'ın kavmi ile görüştü. Kavme bir imam seçmek gerekiyordu. İmam seçmede ölçü Kur'an'ı en iyi bilmekti.

Peygamberimiz, Kur'an'ı en iyi bilen olarak Amr bin Selem'i tespit etti.

Küçük çocuğu kavmine imam tayin etti.

Amr, Peygamberimiz tarafından kavmine imam tayin edildiğinde sekiz yaşındaydı...[77]

Hayvana ne oldu?

KÜÇÜK ÇOCUK üç ya da beş yaşlarındaydı.

Zeyd'in çok bağlandığı, çok sevdiği, adını Umeyr koyduğu küçük bir kuşu vardı.

Peygamberimiz Zeyd'i her gördüğünde:

"Ebu Umeyr" derdi, "Umeyr'in babası" anlamında.

Kuş bu, ömrü uzun değil. Çok yaşamıyorlar. Bir gün Zeyd'in kuşu da öldü. Onun ölümü, çocuğu çok üzdü...

Kuşun öldüğü günlerde Peygamberimiz, Zeyd'in evine gitti. Çocuğun kederli hali merhametli kalbini üzdü. Onu neşelendirmek istedi.

Çocuğun saçlarını okşayarak yanağını öptü. Gülümseyerek:

"Ya Ebu Umeyr! Nüğayr (serçe kuşuna benzeyen bir kuş veya bülbül) ne oldu?" dedi. "Hayvanı ne yaptın?"

Peygamberimizin kalbe huzur veren ilgisiyle ferahlayan Zeyd, bu söze çok güldü.

Peygamberimizin bu cümlesi, sonraları halk arasında bir atasözü gibi tekrarlana geldi.

Peygamberimiz çocukları o kadar çok seviyordu ki…

Çocuklara büyükler gibi davranıp, dertleriyle ilgileniyordu.

Büyüklerin dünyasında bir problem teşkil etmeyen bir durum, çocukların dünyasında acı esintiler oluşturabiliyordu.

Biz, olaylara kendi dünyamızdan bakıp yanlış sonuçlara varırken, o çocukların dünyasından bakıp onları anlıyordu...[78]

Oyuncaklarıyla ilgilenmek

HZ. AİŞE bebekleriyle oynuyordu.

Peygamberimiz gelmişti.

Peygamberimiz, Aişe’nin oyuncaklarıyla ilgilendi. Aişe’nin bebeklerinin arasında bir de kanatlı atı vardı.

Peygamberimiz atı göstererek Aişe’ye sordu:

“Bu ne?”

Aişe cevap verdi:

“Bu attır.”

Peygamberimiz tekrar sordu Aişe’ye:

“Atın kanadı olur mu?”

Küçük Aişe yaşının üzerinde bir açıklama ile cevabı verdi:

“Nasıl olmazmış? Süleyman peygamberin atının kanadı yok muymuş?”

Peygamberimiz Aişe’nin bu zekice cevabı karşısında güldü.

Çocukların dünyasında en önemli varlıklarıydı oyuncakları.

Çoğumuz onlarla ilgilenmez, önem vermeyiz belki de.

Önem vermediğimiz oyuncakların, çocuğun hafızasına ona verilmeyen önem olarak geçtiğini fark etmeyiz bile.

Çocuğun oyuncağına gösterdiğimiz ilgi, çocuk tarafından oyuncağa değil, doğrudan kendisine olan ilgi olarak dünyasına dönüş yapmaktadır...[79]

Çocuktan mı, ihtiyardan mı?

PEYGAMBERİMİZ VEFAT ettiği zaman İbn-i Abbas henüz küçük bir çocuktu...

Bir gün yine Peygamberimizin yanında oturuyordu.

Peygamberimize süt ikram edildi. Peygamberimiz âdeti üzere bu ikramı yanındakilerle paylaşmak istedi. İkrama sağ taraftan başlamak gerekiyordu.

Peygamberimiz çevresine baktı. Sağ tarafında, küçük bir çocuk olan İbn-i Abbas, sol tarafında ise yaşlı bir zat oturuyordu. Çocuklar, büyükler gibi Peygamberin sohbetinde bulunabiliyor, yanında oturabiliyordu.

Peygamberimiz İbn-i Abbas'a hitaben:

"Sen sağda oturduğun için sütü içme hakkı senin. Ne dersin, istersen sol taraftaki yaşlıdan başlayalım?" dedi.

İbn-i Abbas akıllı bir çocuktu. Peygamberin eliyle yaptığı ikramın, ne büyük bir hayır olduğunu o yaşta bile biliyordu. Böyle bir fırsatı kaçıramazdı.

Kararını, Sevgili Peygamberine bildirdi:

"Senden kazanacağım hayır ve bereketi kimselere bağışlamam!"

Peygamberimiz, "Sen çocuksun!" tarzında bir yaklaşımda bulunmadı İbn-i Abbas'a. Gülümseyerek, sütü ona uzattı.

Peygamberimiz, İbn-i Abbas'a, büyük bir insan gibi teklifte bulunmuş, hakkından vazgeçip vazgeçmeyeceğini sormuştu. Verdiği kararda büyüğü tercih etmemesinden dolayı da onu ayıplamamıştı.

Sohbette bulunanlardan hiçbiri "Vay şimdiki çocuklar!" tarzında bir yaklaşımda bulunmadı.

Çocuk küçüktü, ama şahsiyeti büyüklerinki gibiydi...[80]

Anne çocuğunu yakar mı?

HZ. ÖMER'İN oğlu Abdullah anlatıyor:

Savaşların birinde Allah Resulü ile beraberdik. Yolumuz bir kavme uğramıştı. Peygamberimiz onlara sordu, "Siz kimsiniz?"

Onlar da, "Müslüman'ız" dediler.

Az ötede bir kadın, ocak yakmakla meşguldü. Oğlu da yanındaydı. Ocağın alevi yükselince kadın, çocuğun elinden tutarak ocaktan uzaklaştırdı.

Sonra, Resulullah'ın yanına geldi ve sordu:

"Sen Allah'ın Resulüsün değil mi?"

"Evet" dedi, Peygamberimiz.

"Anam babam sana feda olsun ey Allah'ın Resulü. Allah Erhamürrahimin (Merhametlilerin en merhametlisi) değil mi?"

"Evet" dedi, Peygamberimiz.

"Yüce Allah kullarına annenin evladına olan şefkatinden daha merhametli değil mi?"

"Elbette" diye cevap verdi, Allah Resulü.

Kadın, o zaman, asıl öğrenmek istediğini sordu:

"Anne çocuğunu ateşe atmaz!"

Bunun üzerine Resulullah ağladı.

Sonra kadına dedi:

"Allah hak yoldan sapmış, Allah'a itaatten inatla yüz çevirmiş ve 'La ilahe illallah' demekten kaçınmış azgın kullarından başkasına azap etmeyecektir!"[81]

Allah’ın mı, annen mi şefkatli?

BİR SAVAŞ sonrasıydı...

Bir esir kadın, panik içerisinde sağa sola koşuyor, can havliyle bir şeyler arıyordu.

Belliydi bir şefkat parçacığını aradığı. Yüreği davranışlarından akıyordu.

Gözleri parladı birden. Esirlerin arasında duran bir çocuğu alıp bağrına bastı.

Şefkatini akıttı ağlayan yavruya. Merhametiyle sardı, şefkatiyle sarmaladı.

Kadın da, çocuk da sakinleşmişti.

Anne ve çocuğunu büyük bir merhamet duygusuyla izleyen Peygamberimiz yanındaki sahabilerine:

“Bu kadının evladını ateşe atmasını düşünebilir misiniz?” diye sordu.

Sahabiler:

“Hayır, vallahi, asla ateşe atmaz!” dediler.

O zaman, Peygamberimiz bir annenin şefkatini gören sahabilerine, asıl şefkatin sahibini anlatmak için dedi ki:

“İşte Allah’ın kullarına olan şefkati, bu kadının çocuğuna karşı gösterdiği şefkat ve merhametten daha çoktur...”[82]

Önünden ye!

ÖMER, küçük bir çocuktu.

Babası o çok küçükken ölmüştü. Annesi Ümmü Seleme Peygamberimizle evlenince, Ömer, Peygamberimizin üvey oğlu olmuştu.

Küçük Ömer, Peygamberimizin eğitimiyle büyüdü.

Ömer, Peygamberimizle birlikte yemek yerdi.

O da her çocuk gibi yemeğin güzel tarafını yemek istediği için kendi önünden yemeğe dikkat etmez, beğendiği tarafa el uzatırdı.

Ömer bu konuda kendi durumunu şöyle tanımlıyordu:

“Peygamberle birlikte yemek yerdik. Benim elim yemek kabının her tarafında dolaşırdı. İstediğim parçaları alır, yerdim. Peygamberimiz bir gün bana şöyle buyurdu:

“‘Yavrucuğum! Besmele çek. Sağ elinle ye. Hep önünden ye.’”

Peygamberimiz aynı zamanda bir üvey baba modelinin de nasıl olacağını gösteriyordu.

Üvey çocukla aynı sofrayı paylaşıyordu.

Ona yemek adabını öğretiyordu, kızmadan, incitmeden.

Çocuğa hitap ise yumuşak ve şefkat doluydu:

“Yavrucuğum...”[83]

Yalan söylememek

İSMİ LEYLA İDİ.

Habeşistan'a sonra Medine'ye hicret etmişti. Mekke'den ayrılırken yanına henüz Müslüman olmayan Hz. Ömer gelmiş ve ona sormuştu:

"Ey Abdullah'ın annesi nereye gidiyorsun?"

Leyla dedi:

"Bize dinimiz için eziyet ediyorsunuz. Allah'ın mülkü dar değil. Neresi olursa çeker gideriz."

Ömer de ona dedi: "Allah'ınız size yardım etsin, çekin gidin."

Leyla, Ömer'in de Müslüman olması için dua ederek gitmişti. Daha sonra Medine'de Peygamberin yanına gelmişti Leyla, oğlu Abdullah ile. Abdullah oynamak için dışarı çıkmıştı. Leyla oğlunu çağırdı yanına.

"Buraya gel! Bak sana bir şey vereceğim."

Peygamberimiz sordu anne Leyla'ya: "Ne vereceksin?"

"Hurma" dedi Leyla.

Peygamberimiz dedi: "Vermemezlik etseydin defterine bir yalan yazılacaktı."

Peygamberimiz hemen anne ile çocuğun konuşmalarına dikkat etmişti. Acaba anne, Abdullah gelse bir şey verecek miydi, yoksa onu aldatma amaçlı mı konuşmuştu?

Çoğu zaman, farkına varamadığımız, yalan saymadığımız, sözlerle öğretiriz çocuğa yalanı… Çocuk yalan söylemeye başladığında da düşünürüz, çocuğun yalanı kimden öğrendiğini ve ondan nasıl vazgeçireceğimizi. Düşünürüz, yalanı öğrendiğini sandığımız arkadaşlarını, çevredekileri tek tek…

Halbuki her şeyi olduğu gibi yalanı da, en yakınında olan bizden öğrenir çocuk...[84]

Şefkatin aynasıydık

PEYGAMBERİMİZİN YANINA çocuğu ile birlikte gelmişti.

Sık sık ona sarılıp öpüyordu.

Babanın çocuğuna karşı olan bu şefkati ve sevgisi Peygamberimizin hoşuna gitti.

Babaya sordu:

“Sen ona şefkat duyuyor musun?”

Baba cevap verdi:

“Evet.”

Peygamberimiz o zaman babaya buyurdu:

“İşte sen ona nasıl şefkat duyuyorsan, Allah da senin bu şefkatinden daha çok sana şefkat duyuyor.”

Allah’ın, bizi nasıl sevdiği ve şefkat ettiğini anlamamız için verilen bir ölçücüktür annelik ve babalık duygusu.

O sevgi ve şefkat, o çocuk için O’ndan bize gönderiliyordu.

Rahim’i ve Vedud’u anlamak için.

O zaman daha iyi anlıyorduk.

Nefsimizdeki ölçücükle...

Çoğu zaman bu sevgi ve şefkatin o an kalbimize o isimden, o zattan aktığını düşünmeden sevip, şefkat ediyorduk.

Ve o şefkatin, o ismin aynası olduğunu düşünemiyorduk.

O sevgi ve şefkati verdiği için şükretmeden yaptığımız davranışın, tokatlarını çocuğun büyüdüğü zaman bize ve çevresindekilere sevgi ve şefkat göstermemesi ile mi yaşıyorduk acaba?

Yapmadığımız şükre, sabırla mı karşılık veriyorduk?

Kim bilir?

Çünkü biz şefkatin aynası olduğumuzu unutunca, çocuk da biz aynaları unutabiliyordu.

İlgi çocuğu güzelleştiriyor

KÜÇÜK ZEYNEP babasını tanımıyordu.

O çok küçükken vefat etmiş, o ve kardeşleri yetim kalmışlardı. Peygamberimiz küçük Zeynep ve kardeşlerine çok üzüldü. Babaları yoktu...

O devirde babasız olmak, her şeyden yoksun olmaktı. Peygamberimiz, merhametli kalbine onları da aldı.

Küçük Zeynep'in artık bir babası vardı. Üvey baba, babalığın en güzelini yaptı Zeynep ve kardeşlerine.

Zeynep daha çok küçüktü, annesinden süt emme yaşındaydı. Peygamberimiz, ne zaman küçük Zeynep'i annesini emerken görse, o ve annesi rahatsız olmasınlar diye odalarına girmezdi.

Diğer zamanlarda, onunla şakalaşır, oynar, hatta bazen, onu yıkardı. Onunla oyunlarında yüzüne abdest suyundan serperdi.

Küçük Zeynep büyüyünce Peygamberin ilgisi ve yüzüne serpilen abdest suyu nedeniyle o kadar güzelleşti ki, asrında ondan güzel kimse olmadı.

“Asrının güzeli” unvanını aldı.

İhtiyarladığında bile yüzü aynı güzellikte ve genç kız gibi kaldı. Bu Peygamberimizin bir mucizesiydi.

Bu mucizenin arkasında bizlere bakan bir hakikat yanı bulunmaktaydı. İlgi, çocukların ruhsal ihtiyaçlarını karşıladığı gibi, fiziksel güzelliğini de etkilemektedir.

Çok sevilen ve çok ilgilenilen çocuklar, fiziksel olarak da güzelleşirler.[85]

Çocuk öpülür mü?

DÜŞÜNDÜLER...
Çözemediler...
Çareyi sormakta buldular.
Peygamberimizin huzuruna geldiler.
Soracakları vardı.
Sordular:
“Siz çocuklarınızı öper misiniz?”
Soru ilginçti.
Çocuk öpülür müydü?
Peygamberimiz cevap verdi:
“Evet, öperim.”
Bedeviler, çok şaşırdılar.
Dediler:
“Vallahi biz öpmeyiz!”
O rahmet Peygamberiydi.
Bu gönül kuraklığına şaşırdı.
Bu merhamet çoraklığına üzüldü.
Bedevilere dedi:
“Allah sizin kalplerinizden merhamet duygusunu çıkarıp almışsa, ben ne yapayım?”[86]

Çocuğu ziyaret

MEDİNE SICAKTI...

Çocuklar bu ağır sıcakta hasta olmasınlar diye daha serin yerlerdeki sütannelere veriliyordu.

Peygamberimiz de oğlu İbrahim'i bu nedenle sütanneye vermişti.

Küçük İbrahim de babası gibi sütannenin yanında büyüyordu. Peygamberimiz, sık sık sütannenin evine gidip, bebek İbrahim'i ziyaret ederdi.

Sütanne Ümmü Bürde Havle'nin evi Medine'nin kenar mahallerinden birindeydi. Evin uzak olması Peygamberi, çocuğunu ziyaretten alıkoymuyordu.

Peygamberimiz her gelişinde çocuğu kucağına alır, uzun uzun koklayarak, öperdi.

Bu ziyaret anlarını anlatan Hz. Enes diyor ki:

"Aile efradına ondan daha şefkatli davranan bir insan görmedim."

Olamazdı da. Çünkü o insanların en hayırlısıydı.

Peygamberimiz diyordu:

"Sizin Allah yanında en hayırlınız, ailesine en iyi davrananızdır."

Bu davranışın temelleri sevgi ve şefkatti.

Bunların gösterimi ve onlara hissettirilmesi de davranışlarla olmaktaydı...[87]

Çocuk ağlarken anne ne yapmalı?

“AĞLIYOR… Çocuk ağlıyor.”

Ağlayan çocuklar, susturmaya çalışan, kalpleri ağlayan anneler...

Susturmak için çalışmalar, gayretler... Çoğu zaman boşa giden çabalar... Ağlıyor çocuk.

Çevre rahatsız olur endişesi... Komşu rahatsız olmasın diye susturma uğraşları... Bazen da çevreden anne için olumsuz sözler:

“Bir çocuğu susturamıyor. Sorumsuz anne!”

Çoğu zaman, suçlanan ve yanlış anlaşılan anneler...

Anlaşılamayan anneyi biri anlıyor. Onu ayıplamıyor.

“Çabuk sustur şunu” diye anneyi telaşa vermiyor. Onu müjdeliyor:

“Bir anne, ağlayan çocuğu susuncaya kadar sabrederse, Allah da ona cennette doyuncaya kadar ikramda bulunacak.”

Çocuğu çabuk susturma yönü değil de, anneye sabır yönü tavsiye ediliyor. Çünkü çocuk belli bir sorunu yoksa, huysuzluktan ağlıyordur. Huysuzluktan ağlayan çocuk da kendi susmayı isteyinceye kadar ağlar.

Burada Peygamberimiz, eğitimin en önemli parçası olan sabrı, anneye en hoşlanmadığı zaman için tavsiye ederken; çocuk eğitiminin önemli bir gerçeğini de nazara veriyor.

Huysuzluğundan ağlayan çocuğun üzerine düşüldükçe o ağlamasını arttıracaktır. Ve zamanla gözyaşını isteklerini elde etmek için bir silah gibi kullanacaktır.

Sabır, huysuz çocukların hoşlanmadıkları bir durumdur. Huysuzluğundan ağlayan çocuk, sabır gösteren annesi karşısında çaresiz susacaktır...[88]

Çocuklarla şakalaşmak

PEYGAMBERİMİZ KÜÇÜK torunu Hz. Hasan'la şakalaşırken bazen dilini çıkarır, dedesini dilinin kızıllığını görmekten mutlu olan çocuk, kıkır kıkır gülerdi.

Ensar çocuklarından Mahmud bin Rebii de, çocukken Peygamberin kendisiyle yaptığı şakalardan bahsederken, Peygamberin bir kovadan ağzına su alarak yüzüne püskürttüğünü söyler.

"Peygamberimiz çocuklarla en çok şakalaşan kişiydi" der Enes... Çocukların küçük dünyalarını neşelendirmekte, onları mutlu etmekte önemli bir yeri vardır şakanın.

Bu şakalar, çocukların şaka düzeylerini anlama kapasitelerine uygun olmalıdır. Çünkü çocuklar altı yaşına kadar şaka ile gerçeği tam kavrayamazlar.

Bu nedenle onları üzecek ve korkutacak şakalar yapılmamalıdır çocuklara.

Peygamberimizin şakaları, çocuk eğitimindeki bu gerçeği ders vermekteydi. Çocuğu güldürecek ve onlara eğlenceli anlar geçirtecek şakalardı yaptıkları.

Çocukların en çok eğlendikleri şakalar büyüklerden beklemedikleri çocuksu davranışlardır. Yani büyüklerin biraz kendilerine benzemeleri, çocukları çok mutlu etmektedir.

Çocukken mutlu edilmemiş çocukların ileride mutlu olmaları beklenemez. Mutluluk, öğrenilen ve kişiliğe sinen bir kavramdır.

Çocukken şakalaşmamış, büyüklerinden şaka görmemiş bir insanın espri yapma kabiliyeti olamayacağı gibi, espriyi anlayamaz da...

Küçük şeylerden mutluluk çıkartmayı da öğrenemez... Doyumsuz ve mutsuz olur...[89]

Yanan çocuk

KÜÇÜK BİR çocuktu.

Küçük çocuklara dikkatsiz davranışların bedelini hep çocuklar öderdi. Muhammed bin Hatib için de öyle olmuştu.

Kaynayan tencere koluna dökülüvermişti minik Muhammed'in. Acısı çok fazlaydı.

Anne çaresizdi.

O günün şartlarında çocuğun acısını dindirecek bir şey yoktu. Çaresiz anne, çareyi çocukları çok sevenin yanına koşmakta buldu.

Ona götürdü.

Kızmadı çocukları çok seven.

Anneye bağırmadı.

"Çocuğa ne yaptınız?" diye çıkışmadı.

Olay karşısında ne yapılacağını gösterdi.

Onun her şeyi, iyileştiriciydi.

Allah'ın "Şafi" isminin yansımasıydı.

Çocuğun yanmış koluna tükürüğünü sürdü.

Şefkatini sürdü.

Çünkü o annelerden daha çok şefkatliydi ümmetine.

Anında iyileşmişti küçük Muhammed.

Acıları dinmişti...[90]

Hurma ağacı

PEYGAMBERİMİZ, arkadaşları olan ashap ile sohbet ediyordu.

Onlara Müslüman'ın durumunu anlatmak istedi.

Onu bir ağaca benzetti. Yapraklarını hiç dökmeyen ve yeşilliğini hiç geçmeyen bir ağaca…

Sordu Peygamberimiz arkadaşlarına bu ağacın ismini.

Arkadaşları düşünmeye daldılar.

Acaba ne olabilirdi?

Hiçbirisi bulamadı.

Ortamda bir de çocuk vardı.

Cevabı hemen buldu, ama söyleyemedi. Belki de utandı küçük çocuk, o kadar büyüğün bilmediğini bildiği için.

Söylemeden ayrılmıştı Abdullah bin Ömer.

Cevabı Peygamberimiz vermişti. Abdullah'ın düşündüğü cevap doğruydu.

Sohbette geçenleri babası Hz. Ömer'e anlattı küçük Abdullah.

Babası üzüldü Abdullah'ın susmasına. Dedi:

"Keşke konuşsaydın. Senin orda konuşman kadar hiçbir şey beni mutlu etmezdi."[91]

Aptal çocuk

KONUŞAMIYORDU.

Yaşıtlarına göre zekâsı da azdı.

Konuşmayan ve aptal olan bu çocuğun annesi kederliydi...

Üzgün anne, onu Sevgili Peygamberine götürdü.

Peygamberi bir su ile elini yıkadı ve mazmaza yaptı. Sonra anneye dedi:

“Bu suyu içir.”

Çocuk suyu içer içmez iyileşti.

Konuşmaya başladı.

Öyle iyileşti ki, aptallığı da gitti.

Öyle bir akıl sahibi oldu ki devrinde tüm akıl sahiplerinin üstüne çıktı...

Bu Peygamberin mucizesiydi.

Burada biz ümmete verilen mesaj, çocukların hastalığında tedavi yolları aramaktır. Ümitsizliğe düşmemektir.

“Bu artık iyi olmaz!” dememektir.

“Her şeyin sahibi ve yaratıcısı olan yüce Mevla, isterse ona şifa yollarını açar” diye düşünmektir.

Çocuğun, bilhassa zihinsel hastalıklarında, anne ve babanın duruşu çok önemlidir.

Onların güçlü olmaları, çocuğun iyi olacağına inanmaları ve her türlü tedavi yollarını aramaları gerekmektedir.

Beyindeki inanç, maddesel tesir göstermektedir...[92]

Kin duyma

ENES, küçük bir çocuktu. Çocukluk yılları hep Peygamberinin yanında geçti. On yıl hiç ayrılmadı ondan. Hiç bırakmadı onu.

Bu geçen on yılın sonunda Enes, Peygamberi ile geçirdiği yılların tanımını yaptı.

“Bana hiç kızmadı.”

O bir çocuktu.

Her çocuk gibi onun da hataları, yanlışları olmaktaydı.

Kızılacak hiçbir hareket yapmamış mıydı Enes?

Hatası hiç olmamış mıydı?

Olmuştu tabi ki… Kusurları olmuştu. Hataları olmuştu…

Enes, küçük bir çocuk olduğu için namazda etrafına bakınıyordu. Sevgili Peygamberimiz Enes’e dedi ki:

“Yavrucuğum! Namaz kılarken etrafına bakınma. Çünkü namazda etrafına bakınmak sevapları giderir. Kendini tutamıyorsan mutlaka bakmak istiyorsan farz namazlarında değil de, nafile namazlarda bak.”

Sonra Enes’e tavsiye etti:

“Sabahtan akşama, akşamdan sabaha kadar gönlünde kimseye karşı kin beslemeden durabiliyorsan, bunu yapmaya çalış.

“İşte bu benim sünnetimdir. Benim sünnetimi kim canlı tutarsa beni seviyor demektir. Beni kim severse cennette benimle beraber olur.”

İşte onun sünnetinde cennete götürecek davranışlar vardı.

Onun gayesi, çocukları Allah’ın sevdikleri olarak yetiştirmekti. Allah’ın sevme yolunda kalpte kin olmamalıydı.

Bağırıp kızdığımız çocuğa kin duymayı ilk öğreten oluyorduk.

Rabbi ile kalbi arasına ilk giren de...

Peygamberimiz, küçük Enes’e kendi yaptığı davranışları tavsiye ediyordu.

Onu seven ona benzeyecekti.

Ona benzemekte Allah’ın sevdiği şekilde olmak demekti.

Allah’ın sevdiği de elbette cennetteydi.

Ona benzemek için, onu sevmek gerekiyor.

Onu sevmek için de, onu tanımak...[93]

Çocuğu müjdeledi

YİNE MİNBERDEYDİ.

Yanında yine hiç ayırmadıklarından birisi vardı.

“Cennet kokusu” dediği reyhanlarından biri…

Hz. Hasan vardı yanında...

Peygamberimizin vefatında, Hz. Hasan’ın yedi yaşında olduğu düşünülünce minberde onun yanında oturanın bir çocuk olduğu anlaşılacaktır. Sahabiler, dikkatin son safhasında. Bir tek kelimeyi bile kaçırmamanın hassasiyeti ile dinliyorlardı.

Peygamberimiz, kendisine çok benzeyen bu sevgili torununa sevgiyle baktı ve arkadaşlarına onun gelecekte yapacaklarının müjdesini verdi...

İbn-i Haris (r.a.) anlattı bu müjdeli anı istikbaldekilere:

“Bir kere minberde Peygamberimizi gördüm. Yanında torunu Hasan bin Ali vardı. Bir kere cemaate döndü, bir defasında da Hasan bin Ali’den yana dönüp ona işaret ederek dedi:

“‘Bu benim oğlumdur, şeref sahibi bir efendidir. Umarım ki Allah oğlum sebebiyle yakında Müslümanlardan iki büyük fırkanın arasını ıslah eder.’”

Peygamberimiz hutbesine devam ediyordu. Halka söyleyeceğini söylüyor, sonra da eğilip sevgili torununu öpüyordu.

Sevgili dedenin müjdesini, yaklaşık otuz yıl sonra gerçekleştirdi sevgili torun, iki İslam ordusu arasında barışı sağlayarak...[94]

Ayrılık tepesi

TEBÜK SEFERİ, zor, zor olduğu kadar da meşakkatli bir sefer olmuştu Peygamberimiz ve arkadaşları için.

Medine’ye dönülüyordu.

Halk, Peygamberlerini ve yakınlarını karşılamaya çıkmıştı.

Karşılama için Seniyyetü’l-Veda Tepesi’ne gittiler. Yani Ayrılık Tepesi’ne...

Ayrılık Tepesi’nden hiç ayrılmak istemedikleri Sevgili Peygamberlerini karşılayacaklardı.

Ayrılık Tepesinde bulacaklardı Peygamberlerini.

Saib bin Yezid (r.a.) der ki:

“Çocuklarla beraber Allah Resulünü karşılamaya gittik.”

O hiçbir anını çocuksuz yaşamak istemiyordu. Her an yanında çocuk vardı.

Çocuklar Ayrılık Tepesi’nde kavuştular, çok sevdikleri ve kendilerini çok seven Sevgili Peygamberlerine.

Sevgiyle bakıştılar…

Kuşlar gibi cıvıldaşıp döndüler etrafında.

Sevgili Peygamberleri onlara sevgi dolu sözler söyledi. Cana can katan benzersiz gülümseyişiyle onlarla sohbet etti.

Veda Tepesi’nde kavuşma rüzgârları esti.

Ruhlar doyuma ulaştı...[95]

Allah’ım sen de sev

ALLAH RESULÜ, Üsame bin Zeyd’i ve Hz. Hasan’ı kucağına aldı. Onları çok seviyordu. Sevgisini paylaşmak istedi. Sevdiklerini, kendisinin en çok sevdiğinin de sevmesini diledi. Dualar döküldü mübarek ağzından. Rabbisine sevgisini söyledi, sevdiklerini kendisinin de sevmesi için yakardı:

“Allah’ım! Sen bunları sev. Çünkü ben bunları seviyorum.”

Peygamberimizin sevgili sahabilerinden Bera bin Azib de bu anı şöyle anlatır:

“Peygamberimizi görmüştüm. Hasan bin Ali’yi omzuna aldı ve dedi: ‘Ey yerin ve göğün sahibi olan Allah’ım ben bunu seviyorum. Sen de sev!’”

Peygamberimizin çocuk eğitiminde, sevgi esastır. Çocuğu çok sevdiğini kişi bazında da ilan eden bir eğitim vardır.

Sevdiğini, Allah başta olmak üzere diğer sevdiklerinin de sevmesini isteyen bir eğitim.

Bu duaların açık yapılması, diğer insanları çocuklarını sevmeye sevk ettirmek içindir. Bu duaya çevrenin de katılımını sağlamak içindir.

O, sevgisiz büyüyen çocukların, kıskanç, kindar ve merhametsiz olacaklarını biliyor, bunu önlemeye çalışıyordu.

Peygamberimiz, Hz. Hasan ve Hüseyin (r.a) için, Hz. İbrahim’in (a.s.) oğulları İsmail ve İshak’a yaptığı şu duayı yapardı.

“Allah’ım, insin, cinin, şeytanın şerrinden, zehirli haşarattan ve dokunan her kötü gözden senin şifa veren kelimelerine sığınırım.”[96]

Kız çocuklarından sıkıntı yaşayanlar

KADIN FAKİRDİ.

İki kız çocuğunun elinden tutarak Hz. Aişe'nin yanına gitti.

Fakire vermek Peygamber ailesi olmanın gereğiydi. Hz. Aişe bir şeyler vermek için bakındı. Sadece bir hurma bulabildi. Daha fazla bir şey veremeyişin hüznü ile hurmayı kadına verdi.

Fakir kadın, kendisine uzatılan hurmayı alıp kızlarına paylaştırdı.

Kadının, bu annelik şefkati ve merhameti Hz. Aişe'nin gözünden kaçmadı. Olayı Peygamberimize anlattı.

Peygamberimiz (a.s.m.), kendi nefsine çocuklarını tercih eden anne için buyurdu:

"Kadın, erkek herhangi bir mümin, kız çocukları yüzünden bir suretle sıkıntı çekerlerse bunu hayır bilsinler. Çünkü kız çocukları, onları cehennem ateşinden koruyan birer perde olurlar."

Peygamberimiz bu hadisinde, kız çocuklarını yalnız zikretmesinde, kız çocuğunun eğitiminin, erkek çocuğundan daha hassas olduğu gerçeği vardır. Psikolojik yönden daha ince yapıda yaratılan kız çocuklarının hayat karşısında etkilenmeleri daha fazla olabilmektedir.

Peygamberimiz, anne ve babaların kız çocuğu büyütürken daha fazla zorluk çekebileceklerini söylemekte, gereği gibi büyütülen kız çocuklarının, anne ve baba için cennete girme vesilesi olacağını müjdelemektedir.[97]

Çocuğuna verdiğin sadakadır

ÜMMÜ SELEME, ölen kocasından kalan çocuklarına verdiklerinin, kendisine sevap olarak dönüp dönmeyeceğini merak etmişti.

Merakını Peygamberimize sordu.

Sevgili Peygamberimiz buyurdu:

"Bu çocuklara infak et. Bunlara verdiğin sadakanın ecri, sevabı vardır."

Bir başka gün Peygamberimiz sadakanın sevabı üzerine konuşurken, sahabilerden birisi dedi:

"Ey Allah'ın Resulü, benim bir dinarım var. Kime vereyim?"

Peygamberimiz buyurdu:

"Nefsine harca."

Aynı şahıs dedi:

"Bir dinarım daha var ya Resulallah?"

Peygamberimiz buyurdu:

"Eşine, hayat arkadaşına harca."

Adam tekrar sordu:

"Bir dinarım daha var ya Resulallah. Onu kime harcayayım?

Aynı şahıs bir dinarının daha olduğunu söylediğinde Peygamberimiz onu kime harcamayı soran sahabeye dedi:

"Çocuğuna harca..."[98]

Çocukları omuzda taşıma

SEVGİSİ FARKLIYDI onun...

Şefkati herkesten farklı…

Sevmesi bambaşka.

Çocukları çok seviyordu. Öyle ki görenler şaşırıyordu bu sevgiye.

Görenleri şaşırtan sevgi eğitti, görenleri şaşırtan iki güzel insanı…

Peygamberimiz, tüm çocuklar gibi çok sevdi onları.

Öyle sevdi ki, bu sevgiyi sık sık omuzlama ihtiyacı hissetti.

Sevdiklerini üzerinde taşırdı o mübarek omuzlar. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'di bu çocuklar. Peygamberimiz onları omuzlarına alır, gezdirirdi.

Bu taşıma esnasında onlara sevgi sözcükleri söylerdi. Çiçek kabul edip, çiçek gibi hassas davrandığı bu sevdikleri için derdi:

"Onlar benim dünyada öpüp, kokladığım iki reyhanımdır."

Kur'an'ın çocuk tanımlaması gibiydi çocuğa sevgi sözcükleri. Kur'an da cennet çocukları inci tanelerine benzetilmektedir.

Bir gün Peygamberimizin huzuruna Ebu Eyyub el-Ensarî (r.a.) geldi.

Peygamberimizi, önünde iki torunu oynamaktayken gördü.

Ebu Eyyub el-Ensarî Hazretleri, Sevgili Peygamberine sevgi, saygı ve biraz da hayretle baktı:

"Ya Resulallah, sen onları çok mu seviyorsun?" dedi.

Peygamberimiz, bu sevgili arkadaşına buyurdu:

"Nasıl sevmeyeyim ki? Bunlar benim, dünyada kokladığım iki reyhanımdır!"[99]

İsmini değiştirdi

ÜMMÜ SELEME’NİN kızıydı.
Annesi Peygamberimizle evlenince onun üvey kızı olmuştu.
İsmi Berre’ydi.
Peygamberimiz küçük çocuğun ismini beğenmedi.
Beğenmediği isimleri değiştirirdi. Berre için de öyle yaptı.
İsmini Zeynep koydu.
Çocuğun anne ve baba üzerindeki haklarından biriydi. Çocuğuna güzel isim koymak.
Peygamberimiz büyüklerde olduğu kadar çocuklarda da isme önem verirdi.
Manası güzel olmayan ismi mutlaka değiştirirdi.
Çünkü insanın üzerinde kimlik gibi taşıdığı ismin tesiri vardı.
Herkes kişiye o isimle seslenmekte, o isimle yönelmektedir.
İsmin taşıdığı anlam ile dua edilmektedir.
İsimler daimi dua anlamına gelmektedir. Kişiye seslenirken dua edilmiş olunmaktadır.
Anlamı iyi olmayan isimlerle çocuğa o doğrultuda dua edilmiş olunmaktadır... [100]

Çocukta üvey babasız eğitim

PEYGAMBERİMİZ OTURUYORDU.

Baş ve orta parmaklarını birleştirdi ve buyurdu ki:

“Ben ve yanakları kararmış kadın, kıyamet günü işte şöyle yan yana beraberiz.”

Arkadaşları merak etti. “Yanakları kararmış kadın kim olabilirdi?” Sordular.

Şöyle tanımladı:

“O kadın ki, makamı ve mevkii bulunan kocasından dul kalmıştır. Maddî imkânı olmamakla birlikte nesep ve güzelliği yerindedir. Bütün bunlara rağmen yetimler büyüyünceye kadar evlenmez veya ölünceye kadar kendini onlara hasreder.”

Peygamberimiz çocuk eğitiminde anneye bir şeyi salık veriyordu:

“Üvey babasız eğitim.” Çocuk için anneden fedakârlık istiyordu. Bu konudaki müjdesi ise çok büyüktü.

Çocuğunu eğitmek için kendinden feragat eden anneyi ahirette kendisine çok yakın olmakla müjdeliyordu.

Çünkü Peygamberimiz için çocuk çok önemliydi. Onlar için yapılan her türlü zorluk ve zahmetin mükâfatını Rabbi en güzel şekilde vermekteydi.

Çocuğun eğitiminde karşılaşılan her türlü sıkıntı, çocukta Rab isminin yansıması için verilen uğraşılar olmaktaydı. Yani yaratanın eğitimci isminin açığa çıkması…

Bunun için de çocuk için yapılan her fedakârlık doğrudan Allah’a bakmaktadır.

Peygamberimiz bu tanımı ile şu an bilinen bir gerçektenden de bahsetmekteydi. Cilt güzelliğinde psikolojinin öneminden… Psikoloji düzgün olmayınca rengin kararmasından ve cildin gerginliğinin gitmesinden...[101]

Aişe ağlarken

PEYGAMBERİMİZE İLK iman eden dostuydu Ebu Bekir.

Onun iman ettiği günden itibaren Peygamberimiz her gün ziyaret ederdi bu sevgili dostunu.

Yine böyle bir ziyaret için Ebu Bekir'in evine gitmişti. Kapıda evin küçük kızı Aişe'yi ağlarken buldu.

Şefkat kaynağının gözleri doldu.

Küçük kızın ağlaması şefkatini çekmişti. Hemen küçük çocuğa yaklaşıp ağlama nedenini sordu:

"Niçin ağlıyorsun?"

Küçük Aişe kendisini ağlatan kişiden yana şikâyette bulundu. Annesi ağlatmıştı. Anneyi şikâyet etti Peygamberine.

Ağlamasını dindirinceye kadar küçük çocukla ilgilendi Peygamberimiz. Hatta küçük çocuğun ağlamasına dayanamayıp gözlerinden yaşlar aktı. Küçük kızla ağladı, Sevgili Peygamber.

Daha sonra da anne Ruman'dan bir daha çocuğu üzüp ağlatmayacağına dair söz aldı.

Onun dünyasında suçlu çocuk yoktu. Oysa bizler hep çocukları suçlar, anne ve babaları hep haklı konuma oturturuz.

Bizim bakış tarzımızda anneyi üzmeyen çocuk vardır. Çocuğu üzen anneyi düşünmeyiz.

Çocuk üzmeyi kimden öğrenir ki?

Sen onu üzünce, o da elbet seni üzecektir. Sen onu üzmeyince, o da seni üzmeyecektir.[102]

Çocuk için affetti

MEKKE FETHOLMUŞTU.

Pek çok Peygamber düşmanı Müslüman olmuştu. Peygamberimiz hepsini affetmişti.

İçlerinde iki kişi vardı ki Peygamberimiz onları affetmek istemiyordu.

Onlar Müslümanlara çok çektirmişlerdi. Çok acılı günler yaşatmışlardı.

Bunlardan birisi şair Ebu Süfyan bin Haris, diğeri de Peygamberimizin akrabalarından Abdullah bin Ebi Ümeyye idi.

Haris şiirleriyle Müslümanları çok hicvetmişti. Diğeri de her türlü eziyet ile Müslümanları üzmüştü.

Bu iki kişi Peygamberimizin kendisini kabul etmesi için eşi Ümmü Seleme'yi araya sokmuşlardı.

Peygamberimiz diyordu:

"Onların ikisi de bana lazım değil."

Peygamberimizin bu sözlerini duyan Süfyan, küçük oğlu Cafer'in elinden tutarak şöyle dedi:

"Vallahi yanına girmeme izin vermezse, oğlumun elinden tutarak helak oluncaya kadar yeryüzünde dolaşıp dururum."

Peygamberimiz bir çocuğun aracılığını kabul etmişti.

Bir çocuğun üzülmesine dayanamazdı o.

Oğlunu çöllerde kendisiyle dolaştırmaya yemin eden babayı, küçük Cafer için affetti ve huzuruna kabul etti...

Çocuklara ikram

NECAŞİ’DEN PEYGAMBERİMİZE altın bir yüzük hediye gelmişti.

Herkes merak ediyordu bu kıymetli yüzüğü kime vereceğini Peygamberimizin.

Peygamberimiz sevdiği birisine vereceğini söylemişti. Daha sonra sevgili torunu Ümame’yi çağırdı ve dedi:

“Al yavrum, bunu tak.”

Rübeyyi binti Muavviz’in amcası, küçük Rübeyyi ile Peygamberimize bir salkım hurma göndermişti.

Rübeyyi, Peygamberimizin huzuruna vardığı zaman orada Sahibü’l-Bahreyn’den Peygamberimize gelen hediyeler bulunmaktaydı.

Peygamberimiz o hediyelerden bir avuç dolusu alarak küçük çocuğa verdi:

“Al yavrum, bu senin nasibin.”

Ömer bin Ebi Seleme Peygamberimizin huzuruna vardığında o sırada önünde kurulmuş bir sofra vardı. Peygamberimiz çocuğu sofraya davet için dedi:

“Yanaş yavrum...”

Saib bin Yezid de bir grup çocukla Peygamberimizin yanına gitmişti.

Hurma yemekte olan Peygamberimiz, her bir çocuğa birer avuç hurma verdi. Başlarını okşadı.

Peygamberimiz yeni turfanda meyve geldiğinde dua eder, öper ve orada bulunanların en küçüğüne verirdi.

Kendisine ne zaman meyve ikram edilse en yakınındaki çocuğu çağırır, ona verirdi.

Peygamberimiz bu konuda Hz. Aişe’ye de şu tembihte bulunmuştu:

“Komşunun çocuğu yanına gelince, eline bir şey sıkıştır. Bu davranış onun sevgisini celp eder.”

Peygamberimiz çocuklara ikramda da eşsizdi. Çocukları çok sevdiğinin göstergesi olarak ikram ediyordu. Çocuklara ikram da onların sevgisini çekiyordu...

O buyuruyordu:

“Çocuklarınıza ikramda bulunun ve onları en güzel şekilde terbiye edin.”[103]

Gül kokan eller

ETRAFINI SARMIŞTI tüm çocuklar…

O da katıldı onlara…

Pervane olmuştu küçük yüreği bu nur yüzlüye…

Tuttu ellerinden. Bırakmak istemedi.

Sanki ellere değil de, bir çekime tutunmuştu.

Küçük kalbi sevgiyle coştu. Sevgisini götürmek istedi küçük dudaklarına…

Tuttuğu elleri taşıdı minik ağzına…

Ellerden önce kokusu gitti küçük dünyasına…

O ne güzel kokan eldi. İlk defa duydu bu kadar güzel bir kokuyu…

Gül kokan elleri, gül dudaklarına götürdü sevgiyle…

Saygıyla öptü.

Gül ellere vurulmuştu küçük dünyası…

Sevdiğimize gül verirdik. Allah da onu sevmişti. Evreni gül yapıp sunmuştu ona…

Evreni gül yaptığı Gül Sevgiliye, güllerin kokusunu vermişti.

Her şeyi gül kokuyordu.

Bu gül kokusunu unutmadı küçük çocuk…

Gül kokan elin sahibi selam vermişti çocuklara. Küçük çocuk, oyun arkadaşlarından, oyunundan ayrılıp koşup gitmişti ona.

Selamını aldı büyük bir sevinçle…

Gülerin Efendisi sordu küçük tomurcuğa:

“Sen kimsin?”

Kimliğini söyledi küçük tomurcuk:

“Ben Saib bin Yezid bin Uhti’n-Nemr bin Kast.”

Güllerin Efendisinin dudaklarından, küçük tomurcuk için dualar döküldü:

“Allah seni mübarek kılsın.”

Çocuk, küçük dünyasında, Güllerin Efendisine ne sunabileceğini düşündü.

Ona gül sunmak, onun davrandığı gibi davranmaktı.

Onu sevmek, ona benzemekti.

Tüm güllerin sahibi Allah’ın, bizi sevmesi de Güllerin Efendisini sevmekleydi.

Kalplerin meyvesi

SEVGİLİ PEYGAMBERİMİZDE çocuk iki şekilde tanımını bulur:

“Kalplerin meyvesi. Gözlerin nuru.”

Eşsiz bir tanım... İnanılmaz bir önem...

Çocuk, mutluluğun ta kendisidir...

Çocuk, Peygamberimiz için mutluluk kaynağıdır. Çocuk, mutlulukta kalp ve gözün tatmin noktasıdır.

Mutluluğun merkezi kalptir.

Çocuk hem kalbi doyurmaktadır, tatmin etmektedir, hem de gözü memnun etmektedir...

Peygamberimizin hayatı Kur’an’ın ta kendisi olmuş. Bakışı da öyle… “Gözlerin nuru” dediği çocuğa, Kur’an da “kurretu a’yun” (Furkan, 74) der. Yani gözbebeği…

Gözün nuru olmazsa görme eylemi olmayacağı gibi, gözün bebeği de olmazsa insan göremeyecektir.

Çocuk, hayatı görünür kılmaktadır.

Çocuk, Esma-i Hüsna’yı insanda görünür kılıp, algılatmaktadır.

Kur’an’da çocuğun doğumu müjde olarak verilmektedir.

Kur’an’ın, müjde olarak gösterdiği bu anı, Peygamberimiz müjdeli bir haber olarak karşılar.

Peygamberimiz bu mutluluğunu oğlu İbrahim’in doğum haberini getiren Rafie’ye bir köle hediye ederek göstermiştir…

Çocuğun doğumunu müjde olarak hissetmek, çocuğun kimden gönderildiğini tanımanın göstergesidir.

Âdem Peygamberin hayırlı çocuk için dua ettiğini Kur’an bize şöyle bildirmektedir:

“And olsun ki bize kusursuz bir çocuk verirsen, muhakkak şükredenlerden olacağız” (Araf, 189)

Kur’an’da hayırlı çocuk isteyen başka peygamberlerin duası da bildirilmektedir.

Çocuk için duası kabul olan İbrahim Peygamberin daha sonra şu duayı yaptığını bildiriyor Rabbimiz:

“Ey Rabbim! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı devamlı kılanlardan eyle.” (İbrahim, 40)

Yine bu ayetlerle Rabbimiz, çocuğu verenin kendisi olduğunu bildirdiği gibi, eğitenin de kendisi olduğu dersini bize veriyor.

Bize düşen, O’na, o büyük eğitimciye, dua ile yönelmek...

Bu dualarda Peygamber basamağını kullanmak...
Peygamber basamağını kullanmak, o duanın yapılış şeklini içermektedir...

Vallahi seviyorum!

GÜNÜMÜZ ÇOCUKLARINA çok imkânlar verdik.
Onları her zamankinden çok şeylerle doyurduk.
Fakat hiçbir zaman olmadığı kadar da onlarla problem yaşadık. Onlardan şikâyetçi olduk.
Acaba neden?
Nerede bir atlama yaptık?
Nerede bir gözden kaçma oldu?
Bu çocukları biz eğitmiştik. Acaba neydi eksik bırakılan?
Onları her şeyden çok sevdiğimizi sanmıştık.
Doğruydu…
Fakat bir şeyi unutmuştuk sanırım.
Gerçek sevgiyi...
Onu gerçek seveni...
Sevgi açlığını vermiştik bilmeden onlara.
Önlerine serdiğimiz somutlar, soyutlar ile aralarına girmişti.
Onları, belki de Peygamberin sevgisiyle sevemedik.
“Vallahi seviyorum” diyemedik.
Sevgi sıralaması yaptık onlara.
“Annen seviyor. Baban seviyor. Deden seviyor.”
“Vallahi seni yaratan, seni en çok seviyor”u başa alamadık.
“Vallahi Peygamberin seviyor” diyemedik.
Kul bazında en çok seveni, tanımadık...
Tanıtamadık...
Çocuklarımızı o sevgiyle baş başa bırakamadık.
Onun ellerinden tutturamadık.
Ölümle ayrılan bir dedeye karşılık, ondan hiçbir zaman ayrılmayan asıl büyüğü öğretemedik.
Her an kulaklarımızda onun “Vallahi sizi seviyorum!” sözünü duyamadık.
Sevgiye muhtaç olduğumuz zamanlar, biri tarafından her zaman çok sevildiğimizi düşünemedik. Bizi çok seven bir Peygamberimiz olduğunu tam anlamıyla idrak edemedik...
Duyamadık o sevgi dolu sesi.
“Vallahi sizi çok seviyorum...”
Duyamadık o müşfik sesi...
“Vallahi sizi çok seviyorum...”
Duyamadık en muhtaç olduğumuz anlarda karşılıksız, saf seven o Sevgilinin

sesini:
“Vallahi sizi çok seviyorum...”
Duyuramadık çocuklarımıza o engin Sevenin sesini.
“Vallahi sizi çok seviyorum.”
Karşılığı iki kelimecik olan o sesi yeterince duyamadık, duyuramadık...
“Vallahi sizi çok seviyorum.”
“Biz de seni…”

* * *

[1]. Abdurrahman Camî, Şevahidü’n-Nübüvve.

[2]. Nesaî, Tatbik 82; Ahmed bin Hanbel, Müsned, VI, s. 467; Buharî, Kitabu’s-Salat 52.

[3]. Tirmizî, Sünen, V, s. 323.

[4]. Buharî, Kitabu’l-Edeb 22.

[5]. Nesaî, Sehiv 13; Muvatta, Salat 85.

[6]. Buharî, Cihad 188, Menakıbü'l-Ensar 37, Libas 22, Edeb 1.

[7]. İbn-i Kesir, Şemailü’r-Resul, s. 78.

[8]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercümesi, XII, s. 152; İbn-i Sa'd, Tabakatü'l-Kübra, I, c. 382.

[9]. Buharî, Fiten 20.

[10]. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte, I, s. 378.

[11]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 139.

[12]. İbn-i Abdü'l-Berr, İstiab, I, s. 176; İbn-i Hacer, el-İsabe, I, s. 154.

[13]. Fethullah Gülen, Sonsuz Nur, I, s. 39.

[14]. Diyarbekrî, el-Hamis, I, s. 385; Sahih-i Buharî Muhtasarı, VI, s. 187.

[15]. İbn-i Abdü’l-Berr, İstiab, I, s. 176.

[16]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercümesi, VII, s. 253.

[17]. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte, I, s. 367.

[18]. Buharî, Büyü 49, Libas 60; Müslim, Fezailü’s-Sahabe 56-59.

[19]. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte, I, s. 306.

[20]. A.g.e., I, s. 307.

[21]. A.g.e., I, s. 309.

[22]. A.g.e., I, s. 308.

[23]. A.g.e., I, s. 310.

[24]. A.g.e., I, s. 307.

[25]. A.g.e., VII, s. 359.

[26]. A.g.e., XVI, s. 493.

[27]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 167.

[28]. Seyyid Eyyub, Menâkıb-ı Çihâr Yâr-i Güzîn.

[29]. İbrahim Canan, Resulullah'a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 156.

[30]. Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, s. 188.

[31]. Abdurraman Camî, Şevahidü'n-Nübüvve, s. 264.

[32]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 139.

[33]. Buharî, Fezail-ü Ashabü’n-Nebi 18, 22, Edeb 22.

[34]. İbrahim Refik, Güllerin Efendisi, s. 40.

[35]. Deylemî, Ebu Mansur, V, s. 558; Tirmizî, Menakıb 30.

[36]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 121-2.

[37]. İbn-i Sa'd, Tabakat, III, s. 47.

[38]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve Şerhi, V, s. 293.

[39]. Ebu Davud, Sünen, II, s. 286; Tirmizî, Sünen, V, s. 67-8; Ahmed bin Hanbel, Müsned, V, s. 182.

[40]. Ebu’ş-Şeyh el-İsbehanî, s.34; Müslim, Fezail 54; Ebu Da¬vud, Edeb 1.

[41]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi, XII, s. 136.

[42]. A.g.e. IV, s. 422.

[43]. Buharî, Büyü 47, Hibe 25.

[44]. Tirmizî, Ahkâm, 30; İbn-i Hace, Hibe 1.

[45]. Nesaî, Cenaiz 120.

[46]. Tirmizî, Kıyamet 59; Ahmed bin Hanbel, Müsned, s. 1, 293, 303.

[47]. Müslim, Fezail 54; Ebu Davud, Edeb 1.

[48]. İbn-i Sa’d, a.g.e., VIII, s. 159-160; Ebu Davud, Talak 35.

[49]. Buharî, Vüdû 59, Tıp 10, Edep 21, Daavat 31; Müslim, Taharet 103.

[50]. İbn-i Sa’d, Tabakat, I, s. 138; Müslim, Sahih, IV, s. 1808; Belazurî, Ensabü’l-Eşref, I, s. 452; Buharî, I, s. 433.

[51]. İbrahim Canan, Resulullah'a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 127.

[52]. Hace Mehmed Raif Efendi, Muhtasar Şemail-i Şerif Tercümesi, s. 224; Sahih-i Buharî, IV, s. 381.

[53]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 125.

[54]. A.g.e. s. 116.

[55]. İbrahim Canan, Kütüb-i Sitte, I, s. 375.

[56]. Ahmed bin Hanbel, Müsned 1, 214.

[57]. Buharî, Cenaiz 79, Merda 11; Ebu Davud, Cenaiz 2.

[58]. İbn-i Kesir, Şemailü’r-Resul, s. 91.

[59]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi, XII, s.113.

[60]. Kadı Iyaz, eş-Şifa, I, 39.

[61]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve Şerhi, VII, s. 435.

[62]. İbn-i Hişam, Sire, IV, s. 24.

[63]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 130.

[64]. Diyarbekrî, el-Hamis, I, s. 385.

[65]. Hakim, Müstedrek 2, 55.

[66]. İbn-i Hişam, Sire, I, s. 203.

[67]. İbn-i Kesir, Sire I, s. 428; İbn-i Hişam, Sire, I, s. 262.

[68]. Haysemi, Mecmaü’z-Zevait, 9, s. 223.

[69]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve Şerhi, IX, s. 129.

[70]. İbn-i Mace, Sünen 1, 484.

[71]. İbn-i Hişam 1-2, 583-84.

[72]. Hamidullah, Hz. Peygamberin Savaşları, s. 96.

[73]. Tahavî, Şerh-u Meani’l-Asar, IV, s. 89.

[74]. İbrahim Canan, Resulullah'a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 124.

[75]. Sahih-i Buharî, IV, s. 376.

[76]. İbn-i Mace, Ticaret 67.

[77]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 88.

[78]. Buharî, Edeb, 81, 112; Müslim, Adab 30.

[79]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 157.

[80]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve Şerhi, VII, s. 201.

[81]. Hadis Ansiklopedisi, XVII, s. 636.

[82]. Buharî, Edeb 18.

[83]. Buharî, Et’ime 2, 3; Müslim, Eşribe 108, 109.

[84]. Ebu Davud, Edeb 88.

[85]. Kadı Iyaz, eş-Şifa, 1:334.

[86]. Buharî, Edeb 18.

[87]. Ahmed bin Hanbel, Müsned, VI, s. 194.

[88]. Kütüb-ü Sitte, Namaz, Hadis no:2804.

[89]. Suyutî, Tarih-i Hulefa, s. 189.

[90]. Kadı İyaz, eş-Şifa, I, s. 324.

[91]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 149.

[92]. İbn-i Mace, Tıb 40.

[93]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s.98.

[94]. Sahih-i Buharî Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve şerhi, VIII, s. 122.

[95]. A.g.e., VIII, s. 429.

[96]. A.g.e., IX, s. 385, 395, 129.

[97]. A.g.e., V, s. 159.

[98]. A.g.e., V, s. 183, 252.

[99]. Tirmizî, Sünen, V, s. 323, 657.

[100]. A.g.e., II, s. 272.

[101]. İbrahim Canan, Resulullah’a Göre Aile ve Okulda Çocuk Terbiyesi, s. 118.

[102]. A.g.e., s. 124.

[103]. Malik, Muvatta, Cami 2; Müslim, Hac 47.